

MŰFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 3 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitól sor 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELÉLŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, július 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Egy főbíró ünneplése.**
- A védegyelet megalakulása.**
- Szelle f. st.**
- Válasz a fő mozgalomnak Aradmegyében.**
- Francia tőke Magyarországon.**
- A kétélű „hadács.”**
- Vita az orfeumok miatt.**
- Falkait elfogták.**
- Tévedés, vagy sikkasztás?**
- Koritovszky lovag temetése.**
- Felfüggesztett községi jegyző.**
- A kormány és a tisztviselők.**
- A reakcionárius német eszázár.**
- A nyomdászok mulatsága.**
- Agyonlőtt buzatolvaj.**
- Elitált csodadoktorok.**
- Csarnok: Borsi Bálintné temetése.** Irta: Móra István.

Egy főbíró ünneplése.

Budapest, július 8.

Valóban ritka, megható szép ünnep folyt le tegnap egy krassószörénymegyei kis faluban, ahol egy jubiláris ünnepet tartottak.

Oszintén szólva nem tulajdonítunk a jubileumoknak valami különös jelentőséget. Különösen manapság nem, a mikor minden napra esik egy pár jubiláris ünnepség sablonos módra és többnyire csak a mulatság, vagy bizonyos érdekek kedvéért.

Ha a tegnapi jubileum mellett mégis megállunk egy pillanatra, azt tesszük azért, mert ez a jubileum szokatlan, sőt páratlan Magyarországon.

Egy zsidó megyei tisztviselőt ünnepelt egy vármegye tisztikara és közönsége. Ünnepele pedig akként, a hogyan csak a legkritikábbnak szokott osztályrészül jutni.

Teljesen közömbös előttünk az, hogy az illető vármegyei tisztviselő zsidó vallású ember. Mi nem szoktuk felekezetek szerint osztályozni embertársainkat, de hogy a nálunk divó előítéletek mellett zsidó ember főszolgabíróvá lehessen, sőt 25 évig vezethesse egy járás ügyeit nemcsak a közbizalom támogatásával, hanem általános rokonszenv és szeretet mellett, az bizonyára csak rendkívüli tehetség, buzgó, lelkiismeretes munkásság és szeretetreméltó tulajdonok mellett lehetséges.

Hirschl Béla főszolgabíró bizonyára megérdemelte tehát az ünnepeletést a saját érdemeiért. De az ünnepség maga valóban lélekemelő.

Bizonyosága annak, hogy a jó közigazgatás megszüntetni képes a felekezeti és nemzetiségi különbségeket és bizonyosága annak, hogy a magyar állameszmének minden nemzetiséget meg lehet nyerni akkor, ha a közigazgatás élén olyan emberek állanak, akik nemcsak a hivatal

ügyeivel foglalkoznak, hanem a reájuk bizott közönség legsajátosabb érdekeivel is. Ha azok ügyes-bajos dolgát a szívükön viselik, ha igyekeznek mindent elkövetni a tekintetben, hogy a maguk hatáskörében kiegyenlitsenek minden ellentétet és megkedveltessék a tisztviselői kart s magát a közigazgatást is.

Es hogy Hirschl Béla főszolgabíró így járt el, bizonyítja az a nagy szeretet, a melyben őt járásának közönsége egy nemzetiségi vidéken nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül részesítette.

Valóban szép és nemes példa ez minden nemzetiségi vidék tisztviselőire. Es a mikor mi örömmel emlékezünk meg erről az ünnepségről, tesszük ezt csupán és kizárólag amaz érdemek jutalmaként, amelyekről az ünnepele felsőbb hatósága és a járás közönsége megemlékezni helyén valónak látott.

Mi a tegnapi kis ünnepségben a *liberalizmus* diadalát is látjuk.

Saturnus.

A kormány és a tisztviselők.

(Az első lépések.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 8.

A kormány, mint *budapesti* tudósítónk jelenti még a nyári szünet alatt a legerélyesebben neki lát a tisztviselői fizetések halaszthatatlan rendezésének.

Ugy akarják az egész vonalon, hogy mire az új parlament összehozza, a kabinet kész programmal állhasson az országgyűlés elé az iránt, mily módon és mily mértékben kívánja rendezni, legsürgősebben a VII. fizetési fokozatig, az államhivatalnokok existenciáját.

Miként a helyzet-javítási mozgalom is az igazságügyi tárca keretébe tartozó államhivatalnokok köréből indult ki, azonképen a segítő akció legelső lépéseit is az *igazságügyi kormány* tette meg. *Plósz* Sándor igazságügyi miniszter ugyanis már összeíratta mindazon bírósági székhelyeket, melyek tulos-tul el vannak látva bírói személyzettel. A vidéken ugyanis egész sor a száma azon járásbíróságoknak például, melyeknél 3—4 bíró is van beosztva, munkájuk meg néha annyira nincs, hogy valósággal versenyez egyik bíró a másikkal, hogy ha valamelyes érdemleges pör akad, azt ő kaphassa meg.

Az ily kir. járásbíróságoknál jövőben beszüntetnek egy-két bírói állást, s az ilykép felszabaduló fizetéseket is az általános fizetés-javításhoz használnadják föl alapul.

Arról most már letettek még gondolatban is, hogy *Budapest* apasztani lehessen a bírói létszámot. Ellenkezőleg a székesfőváros bíráiról köztudomású, hogy sürgősen szaporítandó a számuk, annyira el vannak most is halmozva teendőikkel. Egy-egy kerületi albíró 40—50 tár-

gyalást kénytelen egy nap tartani néha, ami legkevésbé sem válhatik a jó és megbízható igazságszolgáltatás előnyére.

Nagy megtakarítást remélnék ugyancsak az igazságügyi tárca keretében az új *fizetési meghagyási és büntető parancsi* reform sikerétől is, mely két intézmény a tárgyalásokat annyira redukálndja, hogy a bírák kevesebb számban is szabadabban mozoghatnak.

Más kormányzati ág kebeléből eddig még semmi sem szívárgott ki a felől, miyképen gondolják az illetékes magasabb körök saját személyzetük helyzetét javítani. Csak a komoly, visszavonhatatlan elhatározás van meg egyelőre az egész kormányban, hogy egyszerre segítend az összes államhivatalnokok szorult helyzetén.

Francia tőke Magyarországon.

(A jelzáloghitelbank aklója.)

Szeged, július 8.

Néhány hónappal ezelőtt nagyon drága volt a pénz mindenütt. A kamatláb felszökött. Nem volt érdemes vállalkozásba fogni, mert a vállalat hasznát megette volna az igénybe vett hitel kamatterhe. Megakadt tehát minden kereskedelmi mozgás, a pénzek összehalmozódtak emiatt a bankok vaspénztáraiba és a pénzpiac kénytelen volt olcsóbb kamatlábat hirdetni. Viszont ugyanazon okok miatt, melyek előbb a tőkét tartózkodává tették, időközben a vállalkozási kedv és bátorság lett nagyon is körültekintő és most, midőn már kínálva kínálják a hitelt, olcsó kamatért sem igen török magukat érte a vállalkozók.

Ezen viszonyok között — mint a minap részletesen megirtuk — azzal a szenzációs hírrel lép elő a magyar jelzáloghitelbank elnöke, hogy a francia tőkét hozott Magyarországra, mely az eddig ismert tervek szerint konkurenciát fog csinálni a nálunk már nagyon is otthonos német és osztrák tőkének. Ebben a nagyszerű pénzügyi műveletben semmiféle politikai szándék, vagy konspiráció nincs, hanem pénzügyi művelet csupán, melytől mi a gazdasági élet megélénkülését és fellendülését várjuk.

Madarasi *Beck* Nándor, úgy látszik, nem irtózik az agrárpolitikai céloktól sem, mert ő csatornázási, helyi érdekű vasutakra, középítésekre és községi kölcsönökre szánja a francia tőkét, tehát nem tisztán merkantilis célokra, melyeknek bizonyára szintén bőven telik majd ebből az akcióból.

A francia-magyar tőkének ily módon való egyesítése ma az egész magyar sajtó osztatlan tetszésével találkozott, mert mindenki azt várja ezen transz-akciótól, hogy megtöri azt a konzervatív hitelpolitikát, mely eddig a magyar pénzpiacot korlátlan hatalommal uralkodott.

A lipcei bank bukása, ennek előzményei és most fejlődő következményei mutatják, hogy a német és osztrák tőke hitelpolitikája nem

mindenütt volt olyan hajszálig gondos és körültekintő, mint Magyarországon, mert kitűnt, hogy a tőkének még a záloglevelei is, melyeket Ausztriában kibocsátott, nem voltak olyan biztos alapon nyugvó papírok, hogy most szó ne férne hozzájuk. Ellenben Magyarországon nemcsak a zálogleveleknek, de még a közönséges váltóhitelnek is sokszoros fedezetű biztosítékot kerestek.

Az üzleti élet e miatt Magyarországon szűk korlátok közé szorult, koplalt, csak az juthatott hitelhez, aki erre voltaképpen utalva sem volt.

Jóformán minden pénz a fővárosba szorult. Ott szem előtt volt egészen a pénzügyi szervezet csatornáin keresztül alig ömlött valami a vidéki iparnak, kereskedelemnek.

Ha egy-egy vidéki városban régi pénzügyi intézetek, melyeknél a környékbeli lakosság betétei kezeltetnek, nem lett volna, a pénzügy a vidéken a legkisebb minimumra csökkent volna, hiszen láthatjuk, hogy azok az apróbb vidéki pénzügyi intézetek, melyeknél nagy betétek elhelyezve nincsenek, melyek részint az osztrák-magyar bank, részint a fővárosi nagy pénzügyi intézetek hitelnyújtására vannak utalva, jóformán csak szatocskodhatnak, mert a részükre nyújtott hitel nagyon korlátolt és nagyon mostoha. Hogy tehát a vidéknek egyáltalán van hitelszervezete, az leginkább a betétként kezelt tőkének köszönhető.

De én Istenem, milyen ez a szervezet! Ami rossz, kivetni való és kárhóztatásra érdemest lehet találni a fővárosi hitelviszonyokban, az a vidéken kivétel nélkül mindenütt fokozott mértékben van meg. Ez egyik legfőbb oka annak is, hogy Magyarországon a gazdasági élet természetes uton nem képes önmagát decentralizálni.

Ki tudná előre megmondani, milyen hatása lesz a francia tőkének Magyarországon? Ki tudja, nem ölti-e majd ez a tőke is magára az itteni régi szokásokat? Mi azzal a reménytelennél okos és életrevaló akcióját, hogy nem ő veszi magára az itteni régi szokásokat, hanem versenyével ő fogja modernizálni a magyar hitelviszonyokat.

Felfüggesztett községi jegyző.

(A megyei közigazgatási-bizottság üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 8.

Az aradmegyei Szapáryliget község állapotait az aradi közönség is eléggé ismeri már a község jegyzőjének viselt dolgaiból. Annak idején, mikor Páll Pál jegyző ellen első ízben elrendelték a fegyelmi vizsgálatot, az aradi lapok közölték a felfüggesztő határozat kapcsán azokat az okokat, amelyek a megye előjáróságát arra kényszerítették, hogy Pált állásától felfüggeszse.

Azóta a fegyelmi vizsgálat befejezésével újból visszahelyezték állásába a jegyzőt abban a reményben, hogy az első büntetés arra az utra fogja téríteni, amelyen egy község vezetőjének haladnia kell. Azok az okok azonban, tudniuk a jegyző viselt dolgai, melyek első ízben Pállnak állásától való felfüggesztését vonták maguk után, a büntetés után sem szűntek meg, sőt újabban még súlyosabbakkal szaporodtak annyira, hogy a megye közigazgatási bizottságának ma újból fel kellett függesztenie állásától Páll Pál szapáryligeti jegyzőt.

A legújabb felhozott és feljelentés tárgyává tett sérelmek, melyet a község lakosai jegyzőjük ellen felhoztak, még súlyosabbak, mint a régiek, mert míg azok csak fegyelmi

vétségek voltak, addig emezek, amennyiben beigazolást nyernek, büntetendő cselekményt képeznek.

Az eseményről tudósítók a következőkben számol be:

Aradmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén legérdekesebb tárgyként szerepelt Páll Pál szapáryligeti községi jegyző fegyelmi ügye. Schill József főjegyző terjesztette elő a Páll ellenfeleinek Kráitz Lajos dr. ügyvéd által beadott feljelentését, melyben azok a jegyző ellen sikkasztás, községi pénzek hűtlen kezelése és okmányhamisítás miatt kéri a fegyelmi eljárás megindítását, másrészt pedig kéri hatályon kívül helyezését azon másodfokú alispáni határozatnak, mely a jegyzőt az első felfüggesztés után állásába visszahelyezte.

Az első felfüggesztés historikuma az, hogy a jegyző ellen részegeskedés és egyéb fegyelmi vétségekért a vizsgálat megindíthatván, az azt vezető kisjenői főszolgabíró ennek folyama alatt Pállt állásától felfüggesztette azért, mert az a vizsgálatot meghiusítandó, a tanukat valósággal terrorizálta. A főszolgabíró ennek megakadályozása végett függesztette fel Pállt. A vizsgálat befejezésével, miután annak meghiusításától többé tartani nem kellett, az alispán visszahelyezte állásába a jegyzőt.

Erre adták be a panaszosok újabb feljelentésüket, a mely felett ma határozott a közigazgatási-bizottság. A feljelentésben — mint említettük — okirathamisítás, hűtlen kezelés és sikkasztással vádolják Páll jegyzőt.

Vásárhelyi László bizottsági tag, bár súlyos vádak lát az új feljelentésben foglaltakban, a felfüggesztés elrendelését még sem látja megengedhetőnek. Az alispáni határozatot javasolja fenntartani, mert a régi vizsgálat már befejeztetve, annak meghiusításától többé tartani tényleg nem lehet. Nachnébel Ödön és Keresztes Gyula dr. főügyész csatlakoznak Vásárhelyi László nézetéhez. A felfüggesztés szerintük is csak akkor volna elrendelhető, ha panaszosok újabb vádjait már a feljelentésükben valamivel plauzibilissé tették volna.

Urbán Iván főispán az újabb súlyos beszámítás alá eső, de benem bizonyított vádak alapján szintén nem tartja elrendelhetőnek a felfüggesztést. Mégis indítványozza, hogy az alispáni visszahelyező határozat megváltoztatásával mondja ki a bizottság a felfüggesztést, mert Páll jegyzőnek fegyelmi vétségei, melyek a vizsgálat alatt beigazolást nyertek, olyan súlyosak, hogy azok már magukban véve is, tehát tekintet nélkül arra, hogy az újabb vádpontok beigazolást nyernek-e, maguk után vonják a felfüggesztést. Bármennyire szívén viseli a község ügyeit, melyeknek nem szolgál előnyére a község vezetőjének állásától való felfüggesztése, mégis alá kell rendelnie a magánérdeket a közérdeknek, mert végeredményében mégis a községnek érdekében tesznek, ha a jegyző cselekményeit a kelő elbánásban részesítik.

A főispán felvilágosító szavai után a bizottság egyhangulag kimondta, hogy Páll Pál jegyzőt állásától felfüggeszti, elrendelvén egyúttal a vizsgálatot az újabb panaszpontokra.

Az ülésen Urbán Iván főispán elnöklése alatt jelenvoltak: Zselénszky Róbert gróf, Takácsy Sándor dr., Vásárhelyi László, Bánhidya Antal báró, Kráicz Gyula, Beles János, Schill József, Varjassy Árpád, Nachnébel Ödön, Gaál Lajos, Issekutz Károly dr., Meszlényi Antal dr., Keresztes Gyula dr., Keller Izsó, Boros Iván, Darányi János, Kovács Sándor s. tanfelügyelő és Mladin Miklós.

TÁVIRATOK.

A király részvéte.

Ragatz, július 8. Ferenc József király következő részvételtáviratot küldte Hohenthalo Sándor hercegnek: „Legbensőbb részvételemet fejezem ki önnek és családja valamennyi tagjának ama fájdalmas veszteség alkalmából, a mely önöket érte. Atyjában régi és kipróbált barátot gyászolok. Ferenc József.

Vita az orfeumok miatt.

(Felebbezés a magyar nyelv érdekében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 8.

Az aradi vendéglősöknek sokat hányt-vetett kérelmét az orfeum-előadások engedélyezése iránt, ma tárgyalta a második forum: a város közigazgatási bizottsága. Az ügy felebbezés folytán került a bizottság elé, mert a tanács tudvalevőleg elutasította a vendéglősöket az engedély megadása iránti kérelmükkel. A felebbező vendéglősök nevében Nagy Lajos és Kass Béla azt adták elő, hogy kérelmük jogos és kéri azt teljesíteni az érvényben lévő szabályrendelet rendelkezésének épségben tartása mellett azért, mert az abban foglalt tilalom csak a színházra, vagyis csupán arra az időre szól, a míg a színházban előadásokat tartanak. A színházban most szünet van, annak tehát a daltársulatok konkurrenciát nem csinálnak. Méltányossági okokat is hoznak fel, mint a nehéz megélhetést s a rossz üzleti viszonyokat.

Institoris Kálmán főjegyző a felebbezés elutasításával az engedély kiadásának megtagadását javasolja.

Steinhardt Mór dr. a vendéglősök kérelmét támogatja. Szerinte igazuk van a vendéglősöknek abban, hogy a színház szünetére nem vonatkozik a szabályrendelet tilalma. A másik szempont, amely az engedély megtagadását indokolhatná: az erkölcsösség kérdése. Ezt sem tartja azonban akadálynak. Összehasonlítást téve a színház műsora és az orfeum-előadások között, azt találja, hogy az előbbi műsorában sokkal erkölcsösebb, tisztességtelenebb darabok szerepelnek, mint amilyeneket a daltársulatok színpadjáról hallunk. A különbség a kettő között csak az, hogy míg orfeumba az ember nem viszi el családját, addig a színházat avval gyantullanul keresi fel s annál bosszantóbb az a sok immoralitás, a mely miatt azután a nőknek pirulniuk kell a nézőtérben.

Salac Gyula polgármester csak a következetesség szempontjából nem járul hozzá az engedély megadásához. Sokra voltunk a tavalyi határozattal — mondta a polgármester — hogy a színház érdekében kitiltjuk Aradról az orfeumokat s most következetlenségbe esnénk, ha ismét beengedjük azokat. Egyebekben nincs kifogása az engedély megadására ellen, s ha a bizottság megadja azt, ő hozzájárul.

Barabás Béla dr. szintén az engedély megadása mellett van, de csak azon egy feltétel mellett: ha kikötetik, hogy az Aradon játszó társulatok, kizárólag magyar nyelven tartják előadásukat.

Salac polgármester: Csakis ezen feltétel alatt!

Barabás dr.: A többiekben igazat ad Steinhardt Mór dr.-nak s különösen a színházzal való összehasonlítás eredményében ért egyet vele.

Meszlényi Antal dr.: Barabás Béla feltételét nem fogadja el, mert jó magyar társulat nincs és szerinte inkább egynek se adjanak engedélyt, mint hogy valami kivetni való rossz társulat jöjjön.

Urbán Iván főispán pártolja a vendéglősök kérelmét. Nem következetlenség az engedély megadása, mert egy testület, melynek tagjai évről-évre változnak, véleményét egy bizonyos idő, és a tapasztalatok után megváltoztathatja. A magyar nyelv kizárólagosságát ő sem köti ki, mert jó magyar társulat nincs s a publiku-

mot büntetnők az engedély megadásával, ha egyúttal kizárnók a valamirevaló társulatokat.

A főispán szavazás alá bocsátotta a kérdést, az engedély megadása mellett szavaztak nyolcan s így a vendéglősök felebbezésének a tanácsi határozat ellenében helyt adtak.

Barabás Béla dr. indítványa felett szavaztak ezután, a többség azonban elvetette azt. Mellette szavaztak: Salac Gyula polgármester, Institoris Kálmán főjegyző, Csiky Károly, Barabás Béla és Varjassy Árpád. Az indítvány ellen: Meszlényi Antal dr., Steinhardt Mór dr., Gaál Lajos, Posgay Lajos dr., Keller Izsó és Marschall Lajos dr.

Az eredmény kihirdetése után Salac Gyula polgármester kijelentette, hogy a határozat ellen felebbezést ad be.

A vendéglősök kérelme így ismét hajótörést szenvedett a felebbezés folytán, melynek elintézése biztosan túl fog terjedni a színház szünetidején.

Az ülésen Urbán Iván főispán elnöklete alatt jelen voltak: Salac Gyula, Institoris Kálmán, Varjassy Árpád, Gaál Lajos, Perger János dr. Pozsgay Lajos dr., Csiky Károly, Kadas Kálmán, Barabás Béla dr., Hegedüs László, Marshall Lajos dr., Schusztler Illés, Meszlényi Antal dr.

Koritovszky lovag temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 8.

Tegnap délután három órakor temették el Budapesten Koritovszky lovagot, a romantikus életű, szerencsétlen véget ért egykori dugzagdag lengyel mágnást. Talán ő maga sem hitte életében, hogy élete szenzációs regényének utolsó fejezetének címe ez lesz: „Fakoporsóban”. Egyszerű fekete koporsóban helyezték nyugalomra.

A legegyszerűbb szertartás mellett tették le örökös pihenőre. A sir körül néhány ember állott, akik szerették, akit ő szeretett és akik a sirba juttatták. *Dancsevics* Matild Zsófia egy 16 éves kis leány sirt legjobban a lovag sirjánál. Ő a sztanzslauai megszöktetője. A kis leány koszorút hozott a sirjára. A másik, aki a lovag életének legutolsó évét édesítette meg szerelmével, *Prachtl* Anna brünni születésű, husz éves, hatalmas termetű szőke szépség.

Prachtl Annával lakott *Koritovszky* lovag titokban a Király-utca 87. számú ház I. emelet 14. számú lakás egyik különbejáratu csinos nagy utcai szobájában. A szobát *Prachtl* Anna albérlébe bírja mai napig is *Weizer* Mórától, akinek a nevében van a lakás. Ez a szoba volt szemtanuja *Koritovszky* lovag élete utolsó fázisainak. A szoba most elhagyott. A lovag az örökös pihenő helyen fekszik. A szőke szépség pedig, amióta szerelmes lovagját eltemették, nem volt lakásán. Maga *Weizer* né ezt sirva panaszozza, mert *Koritovszky*, aki tulajdonképpen a lakást fizette, nincs többé, pedig 160 koronáját vitte sirba, amivel két hónapi koszt és kvartély pénz fejében tartozott. *Prachtl* Anna pedig ismeretlen helyen tartózkodik.

A szegény asszony, a ki bizonyos tartózkodással mond egyet-mást a regényes múltu lovagról és utolsó szerelméről, sir, mert egész vagyont veszített el a 160 korona tartozási öszszegben. Biztosíték pedig erre sem a lovag, sem *Prachtl* Anna részéről nem maradt egyéb, mint a lovag egy mellénye egy pár elnyűtt lakkcipő, néhány gallér és egyéb apróság. *Prachtl* kisasszonynak teljességgel nincs semmije — egy hétköznapi kékszinű ruhája, a mi egyszersmind ünneplő is volt, egy-két darab fehérnemű kevés apróság, de van két nagy doboz levél egy-egy nagy skatulya fele sürgönyvel. A gróftól valók. Talán az egész élettörténete a szerencsétlen embernek.

A temetésen ott volt *Potecky* Henrik gróf is, ki ugyancsak király-utca 87. számú házban

lakik, a hol *Koritovszky*ék laktak, csak hogy ő a II-ik emeleten a 30. ajtószámú lakásban, mint albérlője *Neuvelt* Ignácnak, *Potecky* gróf egyedüli bizalmas barátja volt *Koritovszky*nak és *Prachtl* Annának, velük együtt kosztolt *Weizer* Mórinnál. Koszorut tett szerencsétlen barátja sirjára.

A temetésen még egy-két emberen kívül ott volt az ismert *Tauszky* Miksa is, a ki *Koritovszky* siratóinak igen jó ismerőse lévén, az utolsó útjára szintén elkísérte az egykori ismerőst. Ott volt még a temetésen utolsó feljelenője, *Marsovszki* is.

A fővárosi lapok szerkesztőségeiben egy körülbelül 16—17 éves csinos kis leány: *Dancsevics* Matild Zsófia jelent meg, a ki siránkozva panaszozza, hogy *Koritovszky*nak nem ő volt a szeretője, hanem más. Ő csak barátságból, jószívűségből vitt koszorut *Koritovszky* sirjára. Az se igaz, hogy ő Lembergől Budapestig kísérte a fogházból megszökött *Koritovszky*t, mert ő csak *Hadikfalvái*g kísérte s nem Lembergől, hanem Staniszlauból, mert *Koritovszky* ott volt fogva.

— De az igaz, hogy a kisasszony szöktette meg?

— Az igaz! — feleli büszkén, dicsekvő hangon.

Atyját, a fognázfelügyelőt ezért a szökésért nyugalmazták s most egész családja Budapesten lakik a Ferencvárosban.

Választási mozgalmak

Aradmegyében.

(Jelölések a kerületekben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Az országgyűlés tegnap kezdte meg nyári szünetidejét. A képviselők ilyenkor rendszerint a jól kiérdemelt pihenőre térnek, mialatt új erőt szereznek a további munkálkodásra.

A mostani szünet azonban nem hozza meg sem nekik, sem a kerületüknek a nyugalmat. A mostani beszámoló beszédek nem annyira a múlt képét tárják fel, mint inkább a jövő választás esélyeinek kedvező biztosítását szándékolják.

Az egész országban megindultak már a jövő választás előkészítését célzó mozgalmak és minden képviselő, minden kerület már most fontolgatja, latolgatja, hogy miképpen menjen bele az ujonnan megalakítandó országgyűlés választási küzdelmébe.

Arad városában és *Aradmegyében* szintén már akuttá vált ez a fontos kérdés, noha előreláthatólag csak október második felében várható a választás. Az egyes csoportok, melyek a választások irányítására és vezetésére hivatvák, már komolyan foglalkoznak a jelöltek személyét illetőleg. A mi megyénk, mely a vegyes nemzetiségű megyék között első sorban áll, rendkívül fontos és exponált természetű kerületeket foglal magában, melyek képviselete nemcsak helyi, hanem országos érdekekkel is bír.

Mérvadó helyről vett értesüléseink szerint már most adhatjuk meg azt a keretet, mely között a képviselő választások meg fognak ejtetni és már most ismertethetjük azt az irányt, melyet a választások venni fognak.

Arad városában magában a képviselőjelölt személyére nézve több-kevesebb alappossággal megindult a kombináció. Erre a

kombinációra az a körülmény adott alkalmat, hogy *Hieronymi* Károly országgyűlési képviselőnk az Agrár-banknál elfoglalt állásánál fogva az inkompatibilitási-törvény rendelkezésénél fogva a jövőre nézve mandátumot nem fog vállalhatni és hogy *Hieronymi* ennél fogva vissza fog vonulni a politikai pályától, melyen oly nagy és elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. Ez az on-dit mindinkább bizonyossá kezdett válni, bár, mint jó forrásból tudjuk, még befejezett dolognak nem tartható. Nem pedig azért, mert nincs kizárva annak lehetősége, hogy az *Agrárbanknak* az állammal való érdekelttsége megszűnnék, minek folytán az inkompatibilitás esete fenn nem forog és akkor mi sem állhatna útjában annak, hogy *Hieronymi* Károly tovább is megmaradjon politikai pályáján.

Ha azonban ez a lehetőség egyik-másik szempontból be nem következne, Arad város szabadelvű polgársága *Salac* Gyula kir. tanácsos, polgármesternek fogja ajánlani a jelöltséget.

A megyében is fontosabb jellegű változás mutatkozik a képviselők személyét illetőleg.

Világos jelenlegi országgyűlési képviselője *Takácsy* Sándor dr. olynemű kijelentést tett, hogy a jövőben mandátumot vállalni nem hajlandó. *Takácsy* magas képzettségével, politikai meggyőződésének tisztaságával, tehetségének nagy erejével nagy népszerűséget szerzett kerületében. Maga a kerület, de a megyei szabadelvű párt, sőt az országos párt minden lehető el fog követni, hogy a párt e kiváló és jeles tagját szándékától eltérítse, és hogy ismét kezébe tegye azt a mandátumot, melynek addig is csak dicsőséget tudott szerezni.

Arra a nem várt eshetőségre, hogy *Takácsy* Sándor dr. elhatározásánál maradna, a világosi kerület a mandátumot *Fábián* László Aradváros és megye volt főispánjának fojja felajánlani, aki eddigi működésével méltán kiérdemelte a világosi kerület és az egész megye bizalmát.

A pécskai kerület a múlt választás alatt a lehevesebb pártküzdelmek színhelye volt, mikor a függetlenségi párt nagy apparátussal vette fel a harcot a szabadelvűpárttal. Ebben a küzdelemben a szabadelvűpárt lobogójának diadalra vezetéséről volt szó és az csak *Issekutz* Marcel dr. személyével volt biztosítható. — *Issekutz* már az utolsó választáskor is csakis a kerületnek a szabadelvűpárt részére való megtartása céljából vállalt újból mandátumot. Azóta erősen megváltoztak a pécskai választó kerületben a viszonyok. Az elkeseredett választási harc, melyet *Pless* Mór, a volt polgári takarékpénztárnak volt igazgatója akkoriban pénzügyintézetének rovására és kárára felidézett, a multnak egyik nem nagyon dicsőséges jelensége, most már többé nem ismétlődhetik.

Issekutz Marcel dr. tehát visszavonul és mandátumot többé vállalni nem hajlandó. Az ő helyébe a kerület *Vásárhelyi* Lászlót óhajtja, a megyei szabadelvűpárt elnökét, ki ugyis mint a gazdasági egyesület elnöke nagy népszerűségnek örvend a megyében.

Kisjenőn *Wenkheim* Frigyes gróf, a jelenlegi országgyűlési képviselő szintén a leghatározottabb formában tette meg azon kijelentését, hogy jövőre nem vállalja el

a jelölést. A közbizalom ebben a kerületben *Libits* Adolf, *József* főherceg jószágkormányzó felé fordult, de az sem volt hajlandó a jelölést elvállalni. Így aztán a kerület keresi az alkalmas férfit, ki méltóan képviselhetné a kerületet. Szó esik az ifj. *Wenkheim* grófról, említik még a jelenlegi képviselő vejét *Széchenyi* grófot, sőt *Csukay* Gyula kisjenői főszolgabírónak is vannak nagyszámban hívei. A kerület még megállapodásra nem juthatott, de rövid idő múlva itt is eldől a jelölés kérdése.

A radnai kerület szabadelvűpárti választói újból *Vancsó* Gyula jelenlegi országgyűlési képviselő körül csoportosulnak. Ellen jelöltje gyanánt *Boku* Szevér jelentkezett, ki szintén szabadelvűpárti programmal lépett fel. A kerület hangulatát ismerők azonban *Vancsó* Gyula megválasztását biztosítottak tartják.

Változatlan a helyzet *Jószáshelyen*, ahol *Tagányi* Sándor dr., *Szent-Annán*, ahol *Wittmann* János, és *Borosjenőn*, ahol *Solymossy* Lajos báró jelenlegi képviselők személyében fog újból összpontosulni a szabadelvűpártiak bizalma.

Ez volna tehát városunkban és megyénkben is a jövő választás perspektívája, mely minden tekintetben megnyugtatólag hat az egyes kerületekre egyenként, ép úgy, mint az egész megyére általában.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* A kassai színház egy éve. Tíz hónapos időszak után e hónap elsején kéthavi pihenőre zárta be kapuit a kassai állandó színház. *Szendrey* Mihály fíradozását mindvégig nagy pártfogásával jutalmazta a közönség. Hogy erre rá is szolgált, azt az alábbi kis statisztika bizonyítja. A tíz hónap alatt harmincnégy új darabot adott elő a társulat, köztük a fővárosi színházak minden jelentékenyebb újdonságát. Áprilistól kezdve a vendégszereplések szakadatlan sora következett. Így: *Blaháné*, *Halton*, *Pálmay*, *Küry*, *Fedák*, *Ujházi*, *Hegedűs* és az operának egyszerre négy elsőrendű művésze. Ekvözben állandóan operák tarkították a műsort és úgy ezeknél, mint egyéb daraboknál az igazgató jelmezekben és diszletekben is fővárosi színvonalra emelte az előadásokat.

Szelle fizet.

(Kiegészített követelések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

A *Szelle*-ügy polgári része úgy látszik, befejezéséhez közeledik. *Szelle*, aki hitelezőit évekig váratta, most hirtelen egyezkedő kedvű lett, és szónéklül fizet olyan adósságokat, melyekre a hitelezők, a csődügyben történt fordulat nélkül, még jó sokáig várhattak volna.

Szelle most már nyakra-főre elégti ki a hitelezőket, mert meg akar szabadulni a csődtől, mely reá nézve végzetessé vált. Ez a sietősége most már természetesen késő, mert az ügy bűnügyi részét már nem teheti jóvá. A mit még megmenthet, egyedül az, hogy ha összes hitelezőit a tömeggondnokkal együtt a lehető legrövidebb idő alatt kifizeti, az eddig még nem leltározott, illetve nem perelt magánváltókat visszakapja. Hogy azonban ezt elérje, nagyon kell sietnie, mert ma is pereltek egy csomó váltót, köztük egy 43.000 koronás váltót is. Ezeknek a váltóknak a beperesítésére a csődválasztmány folyó hó 6-án és 7-én utasította a tömeggondnokot.

Említettük már, hogy a legnagyobb hitelezőjével, a *Viktória* takarékpénztárral már ren-

dezte ügyét. Ma és az előző napokon ismét kiegyezett néhány hitelezőjével, azonkívül előkészületeket, illetve ígéreket tett a rendezés iránt más hitelezőinél is.

Szelle megbizottja, *Sonnenfeld* ügyvéd ma felkereste *Fényes* Kálmán dr. ügyvédet és *Bonts* Döme közjegyző előtt kifizette *Fényes* kezeihez a *Bondi* Zsigmond bécsi cég követelését minden hiány nélkül: 6254 koronát. Azonkívül kifizetette a szintén *Fényes* által képviselt *Zeller* hitelező 44 koronás követelését. *Fényes* dr. harmadik ügyfelének, *Pakszián* Sándornénak 847 kor. 80 filléryi követelését ma még nem fizette ki *Sonnenfeld*, hanem, mint értesülünk, a pénzt bírói letétbe fogja helyezni.

Érdekes, hogy *Fényes* dr. a *Bondi* cég megbízásából, mely tudvalevőleg a csődöt kérte, 60 százalékos kiegyezési ajánlatot tett volt *Szelle*nek. *Szelle* azonban ezt sokallotta. *Bondi* 2400 koronát kért, *Szelle* pedig csak 2000 koronát akart fizetni. *Bondi*ék ezt nem fogadták el s miután *Szelle* hosszas kapacitálás után sem volt hajlandó a rendkívül előnyös ajánlatot elfogadni. A cég kénytelen volt csődöt kérni *Szelle* ellen. Ma pedig *Szelle* jogi képviselője, *Sonnenfeld* ügyvéd szó nélkül lefizette a teljes összeget, kamatokkal és költségekkel együtt. Van ugyan még 600 korona követelés, de ezt *Kertész* dr. tömeggondnok fogja a *Bondi* cégnek kifizetni. Ilyen volt a megállapodás.

Sonnenfeld *Szelle* megbízásából ma fölkereste *Priegl* István dr. ügyvédet is és kérte, hogy a *Sallay* István követelésére vonatkozólag állítsa össze a számadást, holnap ki fogja fizetni. A *Sallay*-féle követelés visszatartott pénz, amennyiben *Szelle* ügyvédi minőségben még 1886-ban behajtotta ezt *Sallay* részére, de ügyfelének nem adta át. *Sallay* tehát ily módon volt kénytelen jogos pénzéhez jutni. *Priegl* másik ügyfelének *Gebhardt* I. és fia cég követelését, 94 korona 16 fillért értesülésünk szerint bírói letétbe fogja helyezni, miután ezt a követelést nem akarja elismerni. *Priegl* képviseli azonkívül még *Kiss* Jánosnét a csőd követelésben 18.000 koronával. Ez a követelés azonban per alatt áll, s a kuria döntését várja. *Szelle* ajánlott ugyan valami csekély összegecskét, de ezt a hitelező visszautasította.

Ezek azok a követelések, melyeket *Szelle* rendezett, vagy melyeknek rendezését kilátásba helyezte. Az ügyvédi kamara szintén érdekelve van a csőd követelésben 1950 koronával, mely csupa birság. Ez a követelés azonban a csőd keretében nem érvényesíthető, mert a birságokat csődön kívüli uton lehet csak behajtani. Ha azonban *Szelle* kiegyezik hitelezőivel, akkor a kamara *Szelle*vel szemben érvényesíti követelését, mely ingatlanokra első helyen van betáblázva.

Vannak azonban még követelések, melyek rendezése iránt *Szelle* még nem tett lépéseket. Így első helyen *Perger* dr. városi főügyész képviselőjében a m. kir. postahivatal telefontáj címén 36 koronát, Aradváros közönsége adó címén 2216 koronát, a m. kir. kincstár szintén adó címén 3440 koronát követel *Szelle*től.

Steinitzer Pál dr. képviselőjében *Hoffmann* Antal 149 korona 74 fillért, *Hendl* Odön mulakatos 2348 koronát, *Pavlovits* Szvetozár képviselőjében özv. *Popovics* Sándorné 33 koronát és *Jankó* János 1401 és 124 koronát, *Péterffy* Antal ügyvéd képviselőjében a felszámolás alatt álló polgári takarékpénztár 4750 koronát, *Szathmáry* Béla dr. képviselőjében *Sonko* Ilona 1200 koronát követel *Szelle*től.

Ujabb bejelentések is történtek. Így *Fischer* Jenő dr. bejelentette, hogy *Szabó* Agostonnak 543 korona, *Somló* Armin dr.-nak pedig *Engl*

Gyula képviselőjében 3402 korona követelése van *Szelle*vel szemben. Az utóbbi követelést csak ma délután jelentette be *Somló* ügyvéd. Ez a követelés részben áru, részben visszatartott pénzkövetelés. Látnivaló tehát, hogy ez az ominózus csődügy nagyon hasonlít a *Danaiák* hordójához: a hány hitelezőt kielégít, ugyanannyi új támad a nyomában.

*Szelle*nek úgy látszik, nem igen tetszik, hogy a csődválasztmány egymásután perli a lefoglalt váltókat. Ma *Szelle* *Sonnenfeld* ügyvéd útján tudomására hozta a csődválasztmány egyik tagjának, *Fényes* Kálmán dr.-nak, hogy úgy a csődválasztmány, melynek tagjai *Priegl*, *Fényes* és *Péterffy* ügyvédek, valamint *Kertész* tömeggondnok ellen *fegyelmi panaszt fog benyújtani* az aradi törvényszékhez. Hogy milyen megokolással, azt elhallgatta *Sonnenfeld* ügyvéd.

Falkait elfogták.

(Az Amerikába vitorlázott postásikkasztó.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 8.

Nagy port vert fel annak idején *Falkai* Lászlónak, a budapesti posta egyik levélhordójának sikkasztása. *Falkai*, a ki ezelőtt csendőr volt, oly ügyesen félre tudta vezetni a hatóságot, hogy az egész országban mozgósított csendőrség és rendőrség nyomába se tudott jutni a megszökött sikkasztónak. *Falkai* hol a Dunántul, hol egy északi városban tűnt fel, legalább a nyoma oda vezetett, majd Budapest közelében vélték látni, úgy, hogy a szemfüles detektívek is kétségbeestek a nyomozás kudarcá miatt. *Falkai* még csendőr korában megismerkedett azokkal a fogásokkal, melyekkel a nyomozó csendőröket fel lehet ültetni, vagy tévútra lehet vezetni. Leleményessége annyi gondot okozott a hatóságoknak, hogy szinte megkönnyebbülve sóhajtottak fel, mikor hírt vettek, hogy *Falkai* Amerika felé vette útját. Elég érdekes volt az is, hogy miképpen tudta meg a budapesti rendőrség *Falkai* utitervét. *Falkai* — mint megirtuk — maga vezette a helyes nyomra a rendőrséget, mert oly vigyázatlan volt, hogy egy képes levelezőlapot küldött budapesti barátjának Hamburgból, melyben tudatja vele, hogy Amerikába megy. *Falkai* számított-e vagy nem a barátja diszkréciójára, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy ez okozta vesztét. Barátja ugyanis azonnal bejelentette a rendőrségen, hogy levelet kapott *Falkai*tól. Az anzikskártya árulta el *Falkai* hollétét, a ki akkor, mikor az írása Budapestre érkezett, már hajtón ült.

Falkai, mint egy budapesti távirat jelenti, szombaton érkezett meg New-Yorkba. A budapesti rendőrség kábeltáviratban értesítette az összes amerikai kikötő városok rendőrségeit, hogy *Falkai*t partraszállásakor vegyék rendőri felügyelet alá a letartóztatás iránti további intézkedésig.

A newyorki rendőrség most távirati uton értesítette a budapesti rendőrséget, hogy *Falkai* szombaton partra szállt New-Yorkban, hová a Norddeutsche Lloyd Gesellschaft nevű tengerhajózási társaság egyik hajóján jutott. Értesíti továbbá a budapesti rendőrséget, hogy *Falkai* a newyorki rendőrség éber felügyelete alatt áll. A newyorki osztrák-magyar konzulátus a magyar igazságügyminiszter kérésére szintén közbenjárt a newyorki rendőrségnél, hogy *Falkai*t felügyelet alá helyezték.

*Falkai*nak természetesen sejtelme sem volt, hogy a newyorki rendőrség éber szemmel kíséri minden lépten-nyomon. Nagy örömmel járt-kelt Amerika szabad földjén, eljárt a mulatóhelyekre és a Norddeutsche Lloyd Gesellschaft

newyorki szállodájában szállásolta el magát. A rendőrség azonban ekkor még nem tartóztathatta le, mert a magyar kormány még eziránt nem intézkedett. Minthogy azonban sejtették, hogy Falkai otthon valami rossz fát tett a tűzre, a newyorki osztrák-magyar főkonzulátus a következő táviratot intézte a magyar igazságügy-miniszterhez, mely vasárnap délután fél 2 órakor érkezett meg Budapestre:

„Falkai ideérkezett. F. L. alattkapja leveleit főpostára és a Norddeutsche Lloyd-Gesellschaft címére. — Elfogató intézkedést, hiteles aláírással várunk. Költség fedezve-e?

Minthogy a new-yorki rendőrség nem volt följogosítva a Falkai letartóztatására, nem lehet tudni, hogy Falkainál mennyi pénz van. Valószínű azonban, hogy Falkai a nagy összeg egy jó részét biztos helyre rejtette el, mert volt csendőr létére tudhatja, hogy Amerikában sem olyan biztos ma már a szökött síkkasztó, s így föltehető, hogy a pénznek csak kis részét hordja magával.

A new-yorki táviratra az igazságügyminiszterium nyomban a következő távirati választ küldte:

Elfogató intézkedés ment, költség fedezve. További értesítést várunk. Vörösmarty, m. kir. államtitkár.“

Falkai tehát most már valószínűleg a new-yorki rendőrség fogházában ül, várva arra a hajóra, mely őt vissza fogja hozni Európába.

Mindezt egy képes levelező lapnak köszönheti, melyet oly büszkén küldött el budapesti barátjának.

A védegylet megalakulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8

A waggongyári munkások tegnap tartott gyűlésén alakították meg a *Védegyletet*.

A gyűlést *Wapl* Viktor, a waggongyár pénztárosa nyitotta meg hatásos beszéddel, melyben örömeinek adott kifejezést, hogy a munkások oly érdeklődéssel viseltetnek e humanus intézmény iránt. Figyelmeztette őket, hogy egyesületük vezetőit maguk választják s oly embereket válasszanak, a kikben megbiznak.

Ezután a munkások megválasztották a Védegylet aradi előhelyének tisztikarát, *Török* Lajos korelnök vezetése mellett.

Elnök *Tumó* Lajos, alelnök *Szenészi* György, pénztáros *Gehl* Károly, I. ellenőr *Tóth* Károly, II. ellenőr *Kunerth* Mátyás. Az előhely jegyzője pedig *Cobor* Ottó.

Nagy nyeresége az aradi előhelynek, hogy oly népszerű embert nyert meg elnökének, mint aminő *Tumó* Lajos, ki bírja a munkások szeretetét és bizalmát.

A választmány tagjai: *Petykó* Géza, *Wurm* Lajos, *Török* Lajos, *Kohn* Áron, *Gálcsik* Pál, *Schropp* András, *Földi* Sándor. Póttagok: *Krebsz* Ferenc, *Tankó* Pál, *Panyik* István, *Polacsek* Andor, *Nagy* Dániel és *Bányai* Géza.

A megalakulás alkalmából *Wapl* Viktor indítványára nagy lelkesedéssel határozták el, hogy táviratilag üdvözlők *Vörös* Lászlót, a Védegylet elnökét. A távirat szövege ez:

Méltóságos

Vörös László urnak

Budapest.

A Védegylet aradi előhelye ma tartotta alakuló ülését, melyből kifolyólag üdvözljük Méltóságodat, mint vezérét annak az egyesületnek, mely hivatott a magyar nemzet társadalmi és gazdasági helyzetét megjavítani. Az aradi előhely minden nemes esz-

közzel, lelkesedéssel áll szolgálatában annak a célnak, mely felé Méltóságod bölcs vezetése és utmutatása mellett edes hazánk legjelentékenyebb társadalmi osztályának megelégedettségét mozdítjuk elé.

Tumó Lajos,

elnök.

Cobor Ottó,

jegyző.

Ezzel a gyűlés véget ért.

MULATSÁGOK.

A nyomdászok mulatsága.

— Ünnepe a Csálában. —

Arad, július 8.

A betű kézi-munkásai vasárnap nagy sikerű mulatságot rendeztek a Csálai erdőben. A jótékony célú mulatság, mely az aradi Kossuth-szobor javára tekintélyes összeget jövedelmezett, elejétől végig a legjobb hangulatban folyt le. A délután folyamán szellemes előadások és nevettető tréfák szórakoztatták a nagyszámú közönséget, melynek sorában megjelent ott a város több előkelő férfia is.

A csalához való konfettit a következő kisaszonyok kínálták: *Szabó* Mariska, ki a legtöbbet adván el, a kitűzött díjat, egy szép csokrot kapott; továbbá: *Puskel* Gizi, *Halota* Margit, *Jankovits* Milka, *Farkas* Lujza, *Csenger* Mariska, *Altaher* Erzsike, *Stefán* Évike, *Bochnics* Klári, *Schriffert* Rózika.

A legjobb táncosnőnek *Puskel* Gizi kisaszonyt mondták ki s ezért csinos vállszalaggal jutalmazták. A századik hölgy belépő *Szimán* Ilonka volt, ki díszes emlékkönyvet kapott, első lapjai a rendezőség emlék soraival. — A képviselő-választás győztese *Müller* Károly lett, ami annál érdekesebb reá nézve, mert a választók hölgyek voltak.

Mikor leszállott az este, a tánckör változatos színű lámpionjai kigyultak s szerte szórták a fényt a reflektor lámpák. Majd rakéták szálltak fel a magasban s a sötét fákat piros színbe vonta a görögtűz.

A körben pedig *Gyurkovics* András tüzes nótáira szakadatlanul folyt a tánc. A négyeseket körülbelül kétszáz pár táncolta *Világ* Márton, *Filadelfi* Adolf és *Gyermek* Dusan rendezése mellett. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Andor Györgyné, Almási Imréné, özv. Andrási Gáborné, Altaher Károlyné, dr. Barabás. Béláné, Buday Gyuláné, Bozsik Györgyné, Bleierné, Bihacsi Ferencné, Babesné, Brinkmanné, Bene Mihályné, Borhegyi Károlyné, Boronkainé, Bochnicskné, Cservenkovics Imréné, Csenger N.-né, Cibula Mihályné, Deák Ferencné, özv. Deiszler Ignátné, Dobos Jánosné, Doknál Ferencné, dr. Fényes Kálmánné, özv. Friedmanné, Feuner Mártonné, Flammné, Fritsch Ferencné, Farkasné, Fritz Lajosné, özv. Gebnár Istvánné, Gáspár Jánosné (Gyula), Göncöné, Grószné, Hirschné, Hauserné, Heim N.-né, Högye Mihályné, Illés Sámuelné, Joánovits Tivadarné, Joánovits Sándorné, Jankovits Sebők-né, Janusekné, Jägerné, Knizse Imréné, Kosara Sándorné, Kovács Sománé, Koronel A.-né, Kaltenhuber Józsefné, Kardos Albertné, Kiss Pálné, özv. Kecsedri Andrásné, Kréty Istvánné, Kenderesiné, Kocsisné, Lövey Nándorné, Lovasberényiné, Lassán Józsefné, Lakatos Lajosné, Lorinci Károlyné özv. Lazareszkuné, Mindetoky Jánosné, Munkácsy Alajosné, Molnár Kálmánné, özv. Merfi Antalné, Mencer Gyuláné, Másik Józsefné, Neumann Istvánné, Nilderné, Puskel Jánosné, Prapakné, Prágainé, Papp Tivadarné, Reitinger Józsefné, Román Róbertné, Szász Dénesné, Schönfeldné, Szalkayné, Szarvadiné, Sziklay Jánosné, Stöcklein Jakabné, Schmitzer Ferencné, Szőke Sándorné, Szida N.-né, Stefán Jánosné, Szányi Józsefné, Schuhmann Sománé, Szabó Pistáné, Szilágyi Imréné, Szabó Jánosné, Szimán Ignácné, Schateleszné, özv. Tóth Lajosné, özv. Tégné, Varga Imréné, Világiné, Volc Józsefné, Varga Istvánné, özv. Válocsiné, özv. Weiszné, Weinberger Ferencné, stb.

Leányok: Altaher Erzsike, Argyelán Juliska, Almási Hermína, Andrassy Róza, Bihacsi Teréz, Bodnár, Róza, Bohncsek Klára, Bruckmann Gizi, Babes nővérek, Brunner Franciska, Bosnyák Milka, Bihacsi Mariska, Boros Eszter, Boronkai Mariska, Bleier nővérek, Cakó Mariska, Cikora Mariska, Cibula Erzsike és Mariska, Cseke nővérek, Dávid Magda és Mariska, Darabos Irén, Deiszler Ketrát, Deák Ilonka és Terike, Dochnál Juliska, Felföldi Rózika, Frenner Gizi, Friedmann nőv., Fischer nővérek, Farkas Lujza, Farkas Mariska, Fritz Mariska, Flammer Leontin, Frics nőv., Gyebnár Rózsika és Erzsi, Grósz Jozefa, Gausán Ilonka, Gallovcis Erzsike, Göncő nőv., Gáspár nőv. (Gyula), Halota Margit, Heim nőv., Hauser nőv., Haffer Angella, Hirsch Gizi, Högye Ilonka, Ivaneszku Mariska, Joanovics Szidike, Jäger Rózika, Janusek Jusztin, Jankovits Milka, Illics Zsenike, Kadinszky nővérek, Kenderessy nővérek, Kirschner Irén, Kohn Rózika, Kecsedri nővérek Kréc Katica, Kardos Aranka, Kresz Irén, Klemayer Giza, Krizsán Annuska, Kovács Mariska, Klein Giza, Kollmann Katica, Koronel Franciska, Knöbl Katica, Kocsis Mariska, Lassán Lujza, Lázár Irén, Lökey Juliska, Lovasberényi Rózika, Lőrinci Zsuzsika, Másik nővérek, Munkácsy Juliska, Mindecky Mariska, Müller nővérek, Mumm Iduska (Pécska), Markovits Miléva, Merfi Rózika, Nieder Erzsike, Neumann nővérek, Petrik Juliska, Petkó Erzsike, Puskel Gizike, Papp Anuska, Prodanovits Otília, Prapak Margit, Rozamencky Rózika, Román Ilonka, Ritók Rózsika, Reitinger Juliska, Schmiéd Éva, Stumper Lujza, Schattelesz nővérek, Schönfeld Mariska, Schwartz Erzsike, Schriffert Rózika, Schweffer Mariska, Sulyok Emma, Sulyok Mariska, Stram Elza, Schuhmann Regina, Sándor Eszti, Szányi Mariska, Szabó nővérek, Sündi Ilona, Szalkai Anna, Szabó Mariska, Szász Rozika, Szabó Piroksa, Szikula Mariska, Téger Margitka, Tóth Terike, Tóth Ilona, Tóth Margit, Undi Rózika, Világ nővérek, Vadd nővérek, Varga Ilona, Valkersdorfer nővérek, Weisz Gizella, Wolc Irén stb.

A reakcionárius német császár.

(Egy polgármester, aki a császárnak nem kell.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 8.

II. Vilmos császárt szinte mesébe illő alaknak tartják. A németek universalis geniének mondják, akiben annyiféle tulajdonság honol, mintha több ember lelke élne benne.

Figyelemre méltó, hogy minden cselekedetében, politikai hitvallásában, uralkodói ténykedésében I. Vilmos császárt, a „nagy“ melléknévvel elnevezett nagyatyját tekinti mintaképül és sohasem említi fenkölt lelkületű és gondolkodásu atyját, az oly korán elhalt *Frigyes* császárt.

Az öreg Vilmos császár méltán érdemelte meg a „nagy“ nevet, ki a hadviselés szerencse csillagától vezéreltetve, tanácsadói és hadvezérei bölcsességével a nagy német birodalmat megalkotta. Uralkodásának utolsó éveiben azonban elhomályosodott tündöklő neve, mert nyilvánvaló volt, hogy oly áramlatnak kedvezett és hallgatóság oly mozgalmat istápol, mely felforgatta népében a felekezeti békét.

Az ő udvari praedikatora *Stöcker* volt e fajirtó mozgalomnak vezére, ki korcs-mákban, lebujsokban hirdette a végzetes tant, mely az evangélium szent tanait a felekezeti türelmetlenség mocsarába rántotta.

II. Vilmos császár a nagyatyja nyomdokain halad a most megejtett másodpolgári választás alkalmával.

A szenzációs eset az, hogy *Kaufmann* berlini városi tanácsosnak, másodpolgármesterré történt megválasztását a császár nem erősítette meg.

Es miért? Mert Kaufmann még a nyolcvanas évek elején a liberálisok táborában volt. Ezért az állásfoglalásért Kaufmann, ki szabadságot állományu katonatiszt volt, katonai becsületbiróság elé került, mely azt határozta, hogy Kaufmann kérje a hadseregből való elbocsátását és ez meg fog neki adatni. I. Vilmos császár megváltoztatta ezt a határozatot olyképp, hogy Kaufmann ne kerüljön elbocsátásra, hanem elbocsátása elrendelendő.

Ezt az átkot nem felejtette el II. Vilmos császár és azért nem erősítette meg Kaufmannnak polgármesterré választását.

Tévedés, vagy sikkasztás!

(Szegyen elől a halálba.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 8

Az Egyesült főv. takarékpénztár Andrásy-uti fiókjában június hó 30-án este megtartották a szokásos félévi vizsgálatot. Ez alkalomból Lamotte Vilmos pénztáros nem tudott a rábízott pénztár tartalmával beszámolni.

A könyvelőség által kimutatott pénztárállományból 11.930 korona hiányzott. Lamotte pénztáros eleinte nem tudta a hiány okát adni és még lehetőségét is tagadta; utóbb saját kézikönyvét vizsgálta át és ezután kijelentette, hogy a hiány csak úgy állhatott elő, hogy ő egy 120 korona 50 filléres utalványra 12.050 koronát fizetett ki.

Nyomban kikeresték az illető napi tálapokat és csakugyan találtak egy 120.50 koronáról szóló kifizetési utalványt.

Lamotte baja az volt, hogy az összeg alá az ellenőrző tisztviselő kék ceruzával oda írta volt 60 forint 25 kr. A tálap megtekintése után a vizsgáló bizottság sehogysem akarta elfogadni Lamotte védekezését; csak annyira mutatkozott hajlandónak, hogy a följelentéstől eláll, ha Lamotte lefizeti a hiányzó összeget.

A pénztáros, a ki ma is ragaszkodik abbeli állításához, hogy tévedett, az összeget megfizetni nem tudta, mire az igazgatóság állásából elbocsátotta és megtette ellene sikkasztás miatt a följelentést a királyi ügyészségnél. Az ügyészség az ügyet előnyomozás végett áttette a fővárosi rendőrséghez, mely azóta Lamotteot fölügyelet alatt tartja, de abban az irányban is folytat kitanakítást, vajjon a szerencsétlen fiatal ember nem-e tényleg saját tévedésének és a takarékpénztár egyik ügyfele rosszakaratának áldozata?

Budapestről telefontálják a késő éjjeli órákban, hogy Lamotte Vilmos ma este 11 órakor lakásán öngyilkosságot követett el. Balkezének ereit késsel átvágta, az után pedig vadászfegyveréből golyót röpített fejébe. Feleségéhez intézett, levelében ártatlannak vallja magát. Haldokolva vitték a kórházba.

HIREK.

Agyonlőtt buzatolvaj.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Soki Antal kovácskerti lakos nem igen tudott különbséget tenni az enyém és tied között s most az aratás idején is úgy gondolkodott, hogy azért, mert ő nem vetett, azért a gabonához mégis jussa van.

Ezt a nézetét a boldogtalan tévelygő életével fizette meg. Az aratás kezdete óta ugyanis egymást érték a buzalopások a község határában. A levágott és a tarlóra keresztetbe rakott

buzakévéket lopkodtak el, úgy annyira, hogy a gazdák az előjáróssághoz fordultak, hogy legalább most a termések behordásáig mezőőröket alkalmazzon a község.

Az előjáróság intézkedése folytán pár nap óta állandóan négy mezőőr őrködött a határban. Ezek közül Nyári Balázs mezőőr szombaton éjjel észrevette, hogy egyik buzaföldön egy kocsi rakodik buzával.

Nyári észrevétel nélkül megközelítette a kocsit, s mikor fölismerte, hogy a buzakévéket Soki Antal rakja a kocsira a fiával együtt, kinek vetése azonban nem volt, rákiáltott, hogy miért bántja a másét. A tolvaj vasvillát kapott fel s nagy káromkodással a mezőőrré támadt, hogy agyonveri, ha még egy szót mer szólni s el nem takarodik onnan.

A mezőőrt azonban nem ijesztette meg Soki, mert a mint a mezőőr ismételt figyelmeztetésre sem tette le a vasvillát, sőt, azzal a mezőőrré akart csapni, Nyári a nála volt töltött fegyverrel rálőtt a veszedelmes emberre, a kit mellesleg talált. Soki rögtön elesett.

Azután Nyári a fiatal Sokival a kocsira tette és bevitték a község házára, a hova orvost hívtak, de már nem lehetett rajta segíteni, mert belső elvérzés következtében meghalt. A hatóság által megejtett nyomozás alkalmával Sokinak a padlásán már nagy mennyiségben buzakévéket találtak, melyeket mind a más földjéről lopott éjjelenként.

— Lipót király nem békül. Egy brüsszeli félhivatalos lap megcáfolja azt a hírt, mintha a belga király leányával ki akarna békülni. Lipót király a nyár folyamán Gasteinba utazik üdülésre, de ez alkalommal Lónyay grófnéval nem fog találkozni. Arról pedig, hogy Luiza hercegnőt Szászországban meglátogassa, egyelőre szó nincs.

— A bolgár trónörökös magyar ezredtulajdonos. A király a bolgár trónörökösét Ferdinánd főherceget legközelebb egy magyarezred tulajdonosává fogja kinevezni.

— Károlyi Tibor gróf adomány. Károlyi Tibor gróf az általa kezdeményezett és az ő áldozatkészsége alapján létesült mácsai állami népiskolának egy negyedik tanítói állással leendő fejlesztése céljából egy iskolai épületet, míg ugyancsak Mácsa községben az állami kisdudóváda létesítésére egy óvodai célokra alkalmas beltelkes épületet az államnak teljesen díjtalanul ajánlott fel. A megye közigazgatási bizottsága ma Vásárhelyi László indítványára köszönetet és elismerést szavazott a nagylelkű grófnak a népnevelésügy érdekében tett hazafias adományáért.

— Az új pénzügyigazgató. A város és a megye közigazgatási bizottságainak ma tartott ülésén felolvasták a pénzügyminiszter leiratát, melyben értesítette a bizottságot, hogy aradi pénzügyigazgatóvá Beke Károly pénzügyi tanácsost nevezte ki. A bizottságon tudomásul vették a pénzügyminiszter leiratát.

— Unnepelt főszolgabíró. Ritka ünnepet ült vasárnap Krassó-Szörény megye bégai járásának közönsége. Ma volt ugyanis 25. évfordulója, hogy Hirschl Béla a megye szolgálatába lépett és 20. évfordulója annak, hogy bégai főszolgabíróvá megválasztották. Azóta folyton főszolgabírája volt e járásnak. E hosszú hivataloskodás alatt a jubiláns mindenkor kötelességét hiven teljesítő, kiváló hivatalnoknak bizonyult. Soha panasz ellene nem fordult elő, járásában rendet teremtett, a népnek valóban jó atyai tanácsadója és vezére volt és mint zsidó ember, az összes felekezetek és nemzetiségek bizalmát és szeretetét megnyerte. Járásának bálás népe ma elismerését nyújtotta neki és Bálint községben fényes ünnepélyt rendezett főszolgabírája tiszteletére. Az ünnepé-

lyen jelen volt Pogány főispán, Jakabffy Imre volt államtitkár, az egész megyei tisztikar és számos tisztelője és barátja.

— Kinevezés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a zimánd-újfalui állami iskolához Endre József, a nagyhalmágyi állami iskolához pedig Vráma Ferenc okl. tanítókat rendes tanítókra nevezte ki.

— A vízvezeteki viz. Lapunk vasárnapi számában közöltük azon elemzés eredményét, melyet kezdeményezésünkre a helybeli vegytani laboratórium tudós professzora a vízvezeteki vizen végzett, s melynek kapcsán a nagy közönség megnyugtatóra konstatáltuk, hogy a vezeteki viz vegyi összetételében a legszigorubb követelményeket is kielégíti. E közleményünkre főleg orvosi körökben olyan megjegyzéseket tettek, hogy a vegyi összetételében legkisebb viz is lehet bakteriológiai tekintetben káros és veszedelmes, mert a chemiai és bakteriológiai próba nem egy és ugyanaz, egymást nem helyettesíti, hanem kiegészíti.

Mi a vizet a chemiai analysis alapján anynyiban állítottuk bacillusmentesnek, a menyenyiben föltettük, hogy az olyan vízből, a melyben szerves alkotórészek nincsenek, a mikrobák létfeltétele is hiányzik. Ez különben nézet dolga, és e felett annál kevésbé vitázunk, mert magunk is abban a nézetben vagyunk, hogy a város hatósága itt szigorú és állandó ellenőrzést köteles gyakorolni a nagy közönség érdekében. A mi ma jó és egészséges, az holnap rossz és egészségtelen lehet. — Egyes csapok, csövek, rohadó helyek igenis fészkeivé válhatnak a legveszedelmesebb bacillus kulturának és a legmintaszerűbb vegyi összetételében is fertőzővé tehetik a vizet. Az „Aradi Közlöny“ akciója által épen erre kívánta a hatóság figyelmét fölhívni, s ennek kapcsán egy állandó ellenőrzési intézmény szervezésének szükségét indokolni. A mi a vízvezeteki viz jóságára vonatkozó, itt szóban levő beismerésünket illeti, nyilvánvaló, hogy ezen atesztátum kiállítására nem volt a célunk, de igenis a talált tényállás közlésére loyaltásunk és igazság érzetünk kötelezett. Mindazonáltal most is csak azt mondjuk, hogy a mi ma van, holnap már másként lehet, és hogy a mint a város hatósága a nagy közönség megnyugtatójának, úgy a vízvezeték igazgatósága saját üzleti hasznának érdekében kötelezve volna az állandó ellenőrzés gyakorlása és nyilvántartásával a mostanihoz hasonló riadalmaknak egyszersmindenkorra elejét venni.

— Szabadságon. Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelőnek és Keller Izsó főmérnöknek a miniszter 6 heti szabadságidőt engedélyezett. Ezen idő alatt előbb Kovács Sándor segédtanfelügyelő, utóbb pedig Péterffy Andor mérnök fogja helyettesíteni.

— Riadalom a bécsi tőzsdén. A ma délelőtti bécsi értéktőzsdén nagy riadalmat kellett, hogy Flesch Pepi, ismert bécsi milliomos bányáros, megjelenve a tőzsdén, 30.000 darab értékpapírvásárlásra adott megbízást. A megbízást csak részben teljesítették, mert csakhamar kiderült, hogy Flesch elméjében megháborodott.

— Eljegyzés. Hammer Zsigmond aradi lakatos-mester eljegyezte Gartner Helén kisaszonny, Gartner Lipót leányát.

— Krüger tiltakozása. Brüsszeli távirat jelenti, hogy Krüger jegyzéket küldött a hatalmaknak, melyben tiltakozik azok ellen a kegyetlenségek ellen, melyeket angolok védtelen bur asszonyokon és gyermekeken véghez visznek.

— A tanítók mellékfoglalkozása. Az idei évről vizsgálatokról szóló jelentésében Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő több olyan iskolát emelt fel, melyben a tanítási eredmény nem megfelelő. Ezen körülmény okait a tanfelügyelő egyrészt abban látja, hogy a tani-

tók maguknak *mellékfoglalkozásokat* vállalván, ennek kedvéért elmulasztják hivatali kötelességeiket. A megye közigazgatási bizottsága ennek folytán elhatározta, hogy felhívja a járási főszolgabírókat jelentés-tételre aziránt, hogy a tanítók közül kik vállaltak magánfoglalkozást? Ettől azuttal a gyenge tanítási eredményt elért tanítókat eltiltják s csak a szorgalmasaknak adnak rá engedélyt.

— **A lipcsei bank újabb áldozata.** Ugy látszik, ez már állandó. Lipcséből táviratozzák, hogy *Dowel* városi tanácsos konzul, a ki a bank elnöke volt, az nap mikor a bank megbukott, éppen Amerikában volt. Mikor a bank bukása hírét hallotta, New-Yorkból azonnal táviratozott, hogy a legközelebbi hajóval visszatér Lipcsébe. Ma meg is érkezett és összes vagyonát felajánlotta annak a bizottságnak, mely hivatalosan a betéteket kifizetni. Az ügyészség indítványára azonban *letartóztatott*.

— **Nagy Sándorné temetése.** Amilyen részvétet keltett az egész városban Nagy Sándorné, született *Ujházy* Julia halálának híre, éppen olyan általános részvét között helyezték tegnap örök nyugalomra a fiatalon elhunyt tanítónőt. A temetés, melyen *Fehér* Aladár minorita lelkes végzte a gyászszertartást impozáns gyászpompával ment végbe. Ott voltak: *Salac* Gyula polgármester, *Hász* Sándor kir. tanácsos, *Robitzsek* Ágoston, *Heinrich* Sándor, dr. *Pozsgay* Majos, *Tedes* hi Viktor, *Hegedüs* László, *Maresch* Gyula, az aradi kir. főgymnásium, a főreáliskola, a kereskedelmi felsőiskola igazgatói és tanári kura, a polgári fiúiskola tanári testülete, tanítónők, tanítók és nagy gyászoló közönség. Délelőtt az aradi tornaegyesület kondoleált a gyászoló családnál, ahol dr. *Steinitzer* Pál alelnök, meghatározó szavak kíséretében nyújtotta át a választmány részvétiratát. Kopsorjait szebbnél-szebb élővirág koszorúk borították, melyeknek feliratai voltak:

„Elfelejthetetlen nejének — a melyen gyászoló férj.“ „Kegyelete jeléül — tornaegyesület“ — „szereket et Juliskának — Nikolits Péterné.“ „Tisztelete jeléül — Nikolits Sándor.“ „Felejthetetlen Juliskának — a banatos szülők és testvérek.“ „Szeretett Juliskának — A Haszinger-utcai tantestület.“ „Isten veled — Etel, Ella és Gyula.“ „Szeretett sógor-nénknak — Iván és családja.“ „Nyugodj békében — Iványi család.“ „Aradi főgimnázium tanári testülete.“ — „Az aradvidéki tanító-testület tagjai.“ — „Az állami főreáliskola tanártestülete.“ „A tanítóképző intézet tanári testülete.“ „Keller Gyula és családja.“

— **Krivány-egy epilógusa.** A megye nagy sikkasztójának áldozatai közül talán legszerencsésebb volt *Hanacsek* Béla gyámpénztári könyvelő, ő az egyedüli, akinek nem került állásába a Krivány sikkasztása. Állásától ugyan őt is felfüggesztették még 1898. június 18-án, de a tételes vizsgálat megejtése után, mikor kiderült, hogy *Hanacsek* is teljesen ártatlan, a múlt év július 7-én visszahelyezték állásába. A belügyminiszter azonban a visszahelyezést a végtárgyalás eredményétől tette függővé. Mikor az is megtörtént anélkül, hogy *Hanacsek*re valami terhelő adat is merült volna fel, a miniszter is jóváhagyta a visszahelyezést ez évi május 1-én leérkezett leiratában *Hanacsek* ekkor el is foglalta hivatalát, sérelmesnek találta azonban, hogy fizetését arra az időre se kapja meg, míg a miniszteri jóváhagyás megérkezett, noha állásába tulajdonképpen már a múlt év június havában visszahelyezték. A megye közigazgatási bizottsága ma *Hanacsek* Béla kérelmére kimondta, hogy a fizetést nem ez év május 1-től, hanem a múlt év júliusától folyósítja *Hanacsek*nek.

— **Hogy védekezik O-Szent-Anna a tifusz ellen?** Az aradmegyei O-Szent-Anna községben az utóbbi hónapokban járványszerűleg lépett fel a *tifusz*; ez a veszedelmes, ragályos betegség, melynek ott kizárólag az *ivóvíz* a terjesztője. Az első óvintézkedés az egyre terjedő járvány ellen az volt, hogy egy *ártézi kut* felállítását határozták el, melynek létesítését a megye közgyűlése is jóváhagyta. Az ó szentan-

naiak azonban nem akarják felállítani a kutat, kétségtelenül azért, mert feleslegesnek tartják és sajnálják rá a pénzt. A megye közigazgatási bizottsága most ráirt a községre, hogy *harminc nap* alatt gondoskodjék a kut felállításának költségeiről, különben baj lesz. Nem érdektelen felemlíteni, hogy a községben a múlt negyed év alatt 158 tifusz-betegülés fordult elő.

— **A gyümölcsstolvaj drámája.** Tragikus eset történt az elmúlt héten *Palota* községben. Van ott ugyanis a báró *Vilcek*-családnak egy nagy kiterjedésű gyümölcsös kertje, mely magas kerítéssel van körülvéve s a kerítés tetején pedig szöges vaspánt van, hogy a bemászásokat lehetetlenné tegye. Nem is igen hiányzott a kertből semmi, mert kívülről ember oda be nem ment, hanem annál több kárt okoztak a kertben a kóbor kutyák, melyek a kerítés alatt lyukat vájva, bujtak a kertbe. A kertészlegények több ízben betömték a kutyák által vájt lyukat, de mindannyiszor hiábavalónak bizonyult a fáradság, mert a kutyák másnap megint ujat ástak. Elhatározták tehát, hogy elpusztítják a kutyákat s e végből tört vetettek. A kerítés mellett van egy nagy erős fűzfa, ennek az egyik vastag ágát huzzák le s ennek a végére csináltak a hurkot és illesztették a lyukhoz, melyet még ki is bővítettek. Ennek a műveletnek azonban szomorú vége lett. Kutyá helyett embert fogtak. Történt ugyanis, hogy szombat este *Kacsó* Ferenc 16 éves falubeli fiú megkivánta a sok szép barackot s elhatározta, hogy azt megdézsmálja. Minthogy azonban a kerítésen nem tudott átmászni, a lyukat bővítette ki s azon bujt be. Ez okozta vesztét. Buvás közben a felállított hurokba került s az elszabadult vastag fűzfaág fölemelte a fiút s a *nyaka körül összeszorult hurok megfojtotta*. Másnap korán reggel az egyik kertész legény a fűzfán lógva találta meg *Kacsót* teljesen elkékült arccal, holtan. A megejtett hatósági vizsgálat megállapította, hogy *Kacsó* lopási szándékból bujt át a kerítés alatt s ez okozta halálát.

— **A szerb theologiai fakultás ügye.** A hazai szerbeknek egy régi vágya megy nemsokára teljesedésbe. Minden vágyuk az ugyanis, hogy *Karlócán* egy önálló theologiai fakultást állítsanak fel. Ez most már annál is inkább a megvalósulás stádiumához közelednek, a mennyiben újabban a horvát bán is magáévá tette az eszmét. A magyar kormány azonban, melynek szintén van ebbe az ügybe beleszólása, egy feltételhez kötötte a fakultás létesítését. Elvben hozzájárul ugyan az önálló szerb theologiai fakultás eszméjéhez, mert ezáltal a szerb theologusok otthon tanulhatnak s nem kell elmenniük orosz theologiókra. De azt köti ki feltételül, hogy a fakultást *Budapest*en s ne *Karlócán* állítsák fel. *Wlassics* miniszter nagyon ragaszkodik ehhez a feltételhez.

— **„Zágrábban kiszállni veszélyes.“** Zágráb városa azt kérelmezi a magyar államvasutak igazgatóságától s a kereskedelmi minisztertől, hogy tegye lehetővé a *Fiuméba* utazóknak a Zágrábban való kiszállást, ami addig, míg a a XIV-ik zónán való utazást meglehetően szakitani, lehetséges volt. Bizonyára az a sok budapesti, aki *Fiuméba*, *Abbáziába* utazik, vágyódik hallani a zágrábiak kedves, szellemes nótáját: *Udri, udri in der Stadt, Magyaroron Strick na zvrat*. Mint a zágrábi lapokban olvassuk, a horvát főváros „művelt ifjusága“ nemcsak a magyarokat inzultálja az utcán, hanem egyáltalában az idegeneket. Az *Agramer Zeitung* vezércikkben panasolja el, hogy a múlt szombaton egy horvát nő a vasúthoz kísérté ki sógor-nőjét, egy linci nőt (Lincit, nem budapestit), aki pár napig Zágrábban időzött s horvátul egy szót sem ért. *Németül* beszélgettek s emiatt néhány fiatal ember a váróteremben összegyűlt nagyszámu közönség jelenléte-

ben, *kvalifikálhatlan módon inzultálta, gunyolta s megtámadta őket*.“ A zágrábi lap ezért hatalmasan megleckézteti honfitársait, de hát tudjuk, hogy ezeken ez nem fog. A kereskedelmi miniszter pedig tájékozást nyerhet ebből az esetből is, hogy lehet-e és szabad-e a zágrábiak kérelmét teljesíteni? Hiszen, mint a vasuti kocsik ablakain figyelmeztetik a közönséget, hogy „kihajolni veszélyes“, akképen kellene arra is figyelmeztetni az utasokat, hogy „Zágrábban kiszállni veszélyes!“

— **Kinevezések.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Szigethy* Elek számtanácsost a miniszter a 8-ik fizetési osztály első fokozatába léptette elő *Luab* Gáspár számellenőrt, *Jakabffy* István, *Topán* Sándor, *Butykay* Elemér számellenőroket, *Hidvégi* János, *Réthfalvy* Gyula, *Kulcsár* Géza számtiszteket fizetési osztályuk magasabb fokozatába előléptette, és *Jancsovits* Zoltán gyulai okleveles gazdást az aradi állami jószágigazgatóságához számgyakornokká nevezte ki.

— **Esküvő.** Egy hozzánk beküldött esküvői értesítés ad hírt arról a fényes nászünnepeletről, amely e hó 22-én *Purgly* János, volt országgyűlési képviselő, nagybirtokos házában fog lefolyni. Ekkor tartja ugyanis esküvőjét nagybányai *Horthy* Miklós cs. és kir. I. oszt. sorhajó-hadnagy jószáshelyi *Purgly* Magda kisaszonnyal, Arad egyik legszebb leányával.

Kopacseti Boer Sándor m. kir. honvédszázados, a zalaegerszegi honvédszázados tály parancsnoka, ki nemrég kedvelt tagja volt az aradi társadalomnak, tegnapelőtt vezette ol-tárhoz egyházasszónyi *Dervarics* Györgyike kisaszonnyal, *Dervarics* Imre és neje udvardi *Udvardy* Ilona leányát.

— **Anarkista merénylet egy vasuti töltés ellen.** Párisból táviratozzák, hogy *Clichyben*, egy francia városkában egy magas vasuti töltés mellett óriási detonáció volt hallható. Az öszszefutott nép látta, hogy a töltés nagy darabon *át van szakítva*. Mindenki azt hiszi, hogy anarkisták akarták a töltést megrongálni.

— **Rendőrség zár alatt.** Furcsa, mikor egy egész rendőrséget, mely kötelességét teljesíti, egyszerűen zár alá tesznek, különösen, ha a rendőrségnek az lett volna a kötelessége, hogy az angol trónörökösöt megvédje az anarkistáktól. Pedig ez az eset megtörtént Ausztráliában *Adelaide* kikötőjében. Az angol trónörökös most Ausztráliában utazgat a feleségével és még ott is nagyon vigyáznak az életére, mert ma már a világ végen is vannak anarkisták. A minap az *adelaidei* rendőrség azt a hírt kapta, hogy egy *Ormuz* nevű hajó fog a kikötőbe érkezni és róla néhány anarkista fog partra szállni, hogy merényletet kövessenek el a trónörökös ellen. A rendőrség tehát, mikor az *Ormuz* hajó megérkezett, nagy számban kivonult a kikötőbe és hozzá csatlakozott egy csomó ujságíró. A hajóból kiszállt utasokat egyenkint és nagyon szigorúan megvizsgálták, különösen az olasz munkásokat. Anarkistát ugyan nem találtak köztük, de találtak valakit, aki még az anarkistánál is veszedelmesebb lehetett volna: egy matrózt, aki a hajón *fekete himlőben* megbetegedett. A kikötő orvosai, amint a matróz betegségét megállapították, nemcsak a hajó utasait és legénységét, hanem a kikötőben megjelent rendőröket, rendőrhivatalnokokat és ujságírókat, akik együttesen mintegy hatvanan voltak a hajóval együtt *vesztglő zár alá tették*. Nem szabad kimozdulniok a hajóról mindaddig, míg a fekete himlő veszedelme *Adelaide*ről el nem mulik. Mivel pedig a rendőrök most szoros zár alatt vannak, nincs senki, aki az angol trónörökös életére vigyázza.

— **Öngyilkos sikkasztó.** Szabadkának is megvan a maga szomorú szenzációja. *Osztragonác* József városi tisztviselő visszaélt a beléje helyezett bizalommal és a kezén megfordult városi pénzből 2000 koronát elsikkasztott. A vizsgálóbíró mai napra idézte meg *Osztragonácot*. Amikor ez az idéző levelet kézhez vette

feje felett összecsapni látta a hullámokat, melyek őt elveszejtik. Kétségbeesett lelki állapotában két alternatíva előtt állott: börtön vagy halál. A szerencsétlen, lejtőre jutott tisztviselő az utóbbit választotta. Mérget vett be és most a halállal vívódik a kórházban.

— **Meghalt egy telefonos kisasszony.** Ime, a munka, a fárasztó idegölő munka képviselőit sem kiméli a halál. A telefon olyan különösen csilingelt ma este, sejtettük, hogy nem kelles hirt kapunk. A telefonos kisasszony szomorú, bánatos hangon mondta:

— Egy kollegánk meghalt.

Zóry Ilona, aradi telefon kezelő ma este hosszas szenvedés után meghalt. Szegény megszabadult attól a rémtől, a mit csengetyűnek hívják, s melytől zugott a feje, összefutott a szemvilága, míg belül egy hatalmasabb rém, a tüdővész rombolt és pusztított. Ma aztán meghalt Zóry Ilona. Egy ismerősünk, kit soha sem láttunk s akivel mégis annyi érzelmi összeköttetésben vagyunk. Holnapután délután 8 órakor temetik s temetésén részt vesz az egész postahivatal.

— **Az aradi fogház lakói.** Az aradi kir. törvényszék fogházában **Meszlényi Antal** dr. kir. ügyész kimutatása szerint a múlt hóban elzárva volt 99 fogoly és pedig 91 férfi, 8 nő. Ezek közül jogerősen van elítélve 86, felebbezés alatt áll 3, vizsgálati fogságban 10. A foglyok közül munkával foglalkozik 25, kiknek szerzeménye a múlt hóban 51 korona volt.

— **Elégtétel egy újságírónak.** Szepesváralján történt meg az a különös eset, hogy a polgármester egy hivatását teljesítő újságírót a városi közgyűlés terméből kiutasított. Az újságíró büne nem volt más, minthogy merészelt lapjában egy olyan cikket megírni, ami a polgármester tetszését kinyerni nem volt szerencsés. — **Telléry Gyula** hírlapíró a rajtaesett sérelmet Szepesvármegye alispánjának távirati úton bejelentette, ki ma Telléryhez ugyancsak táviratban a következő választ küldte:

— *Szilvássy polgármestert igazoló jelentés megtételére felszólítottam. Ha kielégítő válasz nem érkezik, a legszigorúbb vizsgálatot fogom megindítani. Reisz alispán.*

— **A Barnum-cirkusz balesete.** Berlinből sürgönyzik, hogy a világszerte ismert Barnum és Bailey-féle cirkuszt Németországban nagy vasúti szerencsétlenség érte. A cirkusz tegnap még Gleiwitzben tartott előadásokat és éjjel három külön vonattal Beuthenbe utazott. A két első külön-vonattal a beutheni teherpályaudvaron már kirakodott, amikor a harmadik vonatot gyorsvonat-sebességgel közeledve a második vonatra rohant. Három kocsi darabokra tört; **William Smith** főistállómester és **Walton** kocsis meghalt, hét más alkalmazott megsebesült. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a Barnum-kocsi légnemű fékezője fölmondta a szolgálatot, míg a mozdonyé kifogástalanul működött. A cirkusz az előadást ma este e szerencsétlenség dacára megtartotta.

— **Meghalt a világ legöregebb katonatisztje.** A napokban halt meg Oroszországban a cár főhadsegéde gróf **Loggin Loginovics Heyden** admirális, aki a múlt év decemberében ünnepelte 80 éves tiszti jubileumát. Még I. Sándor cár alatt lett tiszt s öt évig szolgált alatta. I. Vilmos császártól 1814-ben kapta a Szent-György lovagkeresztjét, 1827-ben részt vett a navarinoi ütközethen. Hetvenöt éves jubileuma alkalmával II. Miklós cár megengedte neki, hogy I. Miklós, II. Sándor és III. Sándor briliánsokkal kirakott képeit mellén viselhesse.

— **Ujtás! Honisch L. István** cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiailag tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Kiugrott a vonat ablakán.** Berlin és Stettin között közlekedő személyvonaton oly nagy a hőség, hogy az utasok a kupé ablakait kinyitották. A mozdony szikrái minduntalan az ablak mellett röppentek el, egyszer pedig egy jókora tüzcsova betévedt egy nyitott ablakon és egy 18 éves leánynak felgyújtotta a ruháját, a mely égni kezdett. A szerencsétlen lány sehogysen tudta csillapítani fájdalmait, míg végre **kiugrott az ablakon** s a kemény földön összetört minden tagja. Az utasok meghúzták a vészféket, mire a vonat visszament a leányért és beszállította a legközelebbi városba, a hol azonban nemsokára meghalt.

— **Figyelemre méltó a nagyérdemű közönségnek** hogy szükségletét női és férfi divat cikkben, valamint szőnyeg, függöny, ágyterítő, és minden e szakmába vágó árukban most szerezzék be, mert alkalmi vétel van **Nádler Lajos** divat áruházában, ahol a leltározás alkalmából a tulterhelt raktár miatt az árak lényegesen leszállítottak. Ugyanott két jó erkölcsű fiu tanulóul felvétetik.

— **Porter Vilmos** mindkét áruházában leszállított áron kaphatók az összes nyári szükségletű cikkek. Uti felszerelések, nagy utazó kosarak, fürdőzési tárgyak, napernyők, toalett-cikkek, szappanok-illatszerek, társas játékok stb. igen nagy választékban.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A kétélű „hadács.”

(A budapesti főkapitány és kompániája.)

Arad, július 8.

A világ legjobb detektívjei sem lehetnek el a „hadács” nélkül. A mije a detektív a rendőrségnek, az a „hadács” a titkos rendőrnek. Aféle al- és ál-detektív. Rendszerint megvan a maga jól vagy rosszul jövedelmező főfoglalkozása. Többnyire kávé, vendéglős, másod-, harmadrangu szállodás.

Meghitt, bizalmas barátja lesz a gyanusan költelező vendégnek, a ki természetesen nem is sejtí, hogy minden lépéséről, minden korty italáról a barátságos képű vendéglős reggelre kelve híven beszámol a detektívnek. És megtörténik, hogy nagy és fontos szolgálatot tesznek ezzel a rendőrségnek.

Takács Zoltán bankógyárát **Mandl József**, **Takács Zoltán**nak meghitt embere árulta el **Sajó Sándor** budapesti rendőrkapitánynak és ha ezt nem teszi meg, ki tudja, nem járna-e ma is még szabadon a nagy szélhámos. **Mandl József** ezért a szolgálatért természetesen illő jutalmat kapott és az öreg korcsmáros azóta — így beszélnek azok, a kik ismerik — szinte ádáz dühvel feküdt neki a — hadácsságnak.

— Most aztán mulatságos kis eset történt vele.

A minap betévedt egy ó-utcai kis kávéházba. A füstös termekben tanyáznak az egykori Orlik-kávéház hírhedt hamis kártyásai. A vendégek **Mandl** láttára összerendeztek.

— Le vagyunk leplezve.

— Ez a hadács zribe vesz és bemondja a zsalunak.

(Ez az utóbbi kis mondat gyöngye a tolvajnyelvnek. Zribe vesz: bosszant, bosszút áll, zsalu: rendőr.)

Es ettől a perctől kezdve ők figyelték meg **Mandl**, a hadácsot. Tudja Isten, hogy történt, ám a múlt hét egyik napján az egyik sipista megszólít egy kedélyes fiákerost:

— Este kocsizni szeretnék. Jöjjön 9 órakor a lakásomra.

— Nem lehet — feleli a kocsis — ma estére már lefoglalt a rendőrség. Négy fiáker

van éjjel tizenegyre odarendelve. A Zrinyi-utcába, mert razziát tartunk az ó-utczában . . .

Mikor aztán éjjel előtt **Rudnay Béla** főkapitány, gróf **Seapáry Pál** egy gróf **Széchenyi** és még egy-két főúr és főúri hölgy tömén-telen rendőrrel behatoltak a sipista-tanyára, *nem találtak ott egy fia-lelket sem.* — A társaság bosszusan oszlott széjjel. **Rudnay** rögtön tudta, hogy valaki beárulta a jövetelét a sipistáknak, ezért maradt üresen a kávéház. De vigasztalódtak, mert egy-két nap múlva majd megismétlik a razziát.

Am a főkapitányra még egy meglepetés várt. Másnap reggel ezt a levelet találta asztalán:

„Méltóságos főkapitány ur!

Ne vegye zokon, hogy tegnap nem zsugáztunk (kártyáztunk) a kávéházban. De az a **Mandl** a ki minket Önnél elárult, nekünk meg, a razziát: sugta be. *Az elillant sipisták.*“

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi július hó 10-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

34. A tanács jelentése **Tóth István**nal a közlegelő belí 7 számú 5 hold, — **Mari István**nal a Juhász- és Uj-utczák sarkán levő vizálas terület, — **Regyis György**gyel a közlegelőbeli 35 és 52 számú 10 hold, — **Kelemen Jánossal** a közlegelőbeli 12 számú 5 hold, — **Fekete Józseffel** a közlegelőbeli 25 számú 6—500/1100 hold, — **Bogocári Jánossal** a közlegelőbeli 6 számú 5 hold, — **Varga Antallal** a közlegelőbeli 20 számú 5 hold, — **Markucz Mojszával** a közlegelőbeli 54 számú 5 hold, — és **Hegedüs Sámuel**lel a közlegelőbeli 23 és 24 számú 10 hold bérelte iránt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában. 35. A tanács jelentése a városi hivatalsszolgák és adóügyi negyedmesterek kérvénye tárgyában lakbér utalványozása iránt. **Institoris Kálmán** főjegyző.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Salac Gyula kir. tanácsos, polgármester az alábbiakban terjeszti elő a törvényhatósági bizottságnak június hóra vonatkozó jelentését:

(Közegészség, népesedés.)

A közegészségi viszonyok javultak, amennyiben a betegülések gyérülvén, a halálozások száma 6 esettel, a városi illetőségüké pedig 3-mal alább szállott. A betegségek közül a hurutos gyomorhajok s váltóláz szerű betegségek voltak leggyakoribbak. A gümőkóros tüdőbetegségek és a csuz ritkábban mutatkozott. A ragályos járványos természetű kóralakok közül a vörheny 6, a kanyaró 5, a difterita 4, a hagymáz 6 esettel fordult elő. Ezen szörványos betegüléseken kívül más fertőző baj nem mutatkozott. A trachomás betegek száma volt május hó végén 9, szaporodott 4, gyógyult 3, maradt 10, a kórházban kezeltetik 9, idegen 5. Elhalt összesen 96 egyén, 54 férfi, 42 nő, az elhaltak között helybeli 85, idegen 11. Öngyilkosság előjött 2, halva született 2. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 190. A megyei köz-kórházban ápolatott 418 egyén, az izraeliták kórházában 8, összesen 417, ezek közül gyógyult 126, javult 62, meghalt 15. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 42.

A népesedési viszonyokban változás nem állott elő. Élve született 114 gyermek, 59 fiu, 55 leány; törvényes 111, törvénytelen 13. A születések évi aránya 1000: 25.3. Házasság kötötett 35.

(Rendőri és Iparügyek.)

A személy- és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bünesetek által megzavarva nem volt. A 91 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 80 esetre nézve kinyomoztatnak. A kihágási bíróságnál május hórol elintézetlen maradt 174 ügy, június hóban befolyt 274, elintézés.

alatt állott összesen 448, ebből elintéztetett 350, tárgyalás alatt maradt 98. Letartóztatott, részben előállított 162 egyén, ezek közül elítél- tetett 124, a bíróságnak átadott 7. Kiutasít- tott 48. A kapitányi hivatal hatáskörébe tarto- zó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elin- téztetett 9. Letartóztatva volt 176 egyén, el- toncoltatott 35.

A bejelentési hivatalnál bejelentetett 1466 beköltözés és 1181 kiköltözés. Bejelentés mu- lasztásért büntetett 54 egyén. Bejelen- tetett s nyilvántartásba vétetett 593 cseléd és 2412 gyári munkás. A vendéglőkben száll- va volt 1180 utas. A szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 33, büntetett 30 cseléd.

A kapitányi hivatalnál, mint iparható- ságnál iparjogosítványt nyert 16 iparos, 6 ke- reskedő, iparát áthelyezte 3 iparos, 4 kereske- dő, megszüntette 5 iparos, 3 kereskedő. A ta- nonc lajstromba bejegyeztetett 4 iparos, 7 ke- reskedő tanonc; felszabadult 2 iparos, 1 keres- kedő tanonc. A viszony megszűnt 1 keres- kedőnél. Iparkihágási ügy tárgyalatott 20, büntetett 7 iparos, 13 kereskedő. Munka- könyvet kapott 13 segéd, azzal jelentkezett 58, ideiglenes igazolványt nyert 3, azzal jelent- kezett 10.

(Szegények, katonaság)

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 101 egyén, kibocsájtott 1, június hó- ban felvétetett 2, maradt e hó végén 102. Élrelmezésükre 3077 adag melegétel és ugyan- annyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 638, június hóban felvétetett 6, a se- gély megszüntetett 1-nél, meghalt 1, maradt a hó végén 642. Nem a város közönsége által tar- tott árva és lelenc gyermekek száma volt 17. Nem a város közönsége által tartott daj- kaságba adott gyermekek száma volt május hó végén 126, júniusban bejelentetett 3, anyjának visszaadott 3, elhalt 1, maradt a hó vé- gén 123.

Tűz 3 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött. A községi bíróságnál június hóban befolyt 1463, ebből elintézés ál- lot 1463, ebből elintéztetett 1463. Végrehajtás foganatósított 243, árverés tartatott 2.

A katonaság szabályszerűen vezettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 386 közös hadseregbeli és 69 honvéd tartalékos. Utóállítatott 2 helybeli és 11 idegen illetőségű hadköteles. A póttartalékba áthelyeztetett 6. A város terhére vendéglőkben elszállásoltatott 4 táborkor, 10 törzstiszt és 19 főtiszt

(Adó, és pénztárak.)

Az adóbehajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adó 20848 kor 24f. leiratott 1879 kor. 17 fill. összesen 22727 kor. 41 fill hadmentességi díj 247 kor. 41 fill., jog- és bé- lyeg illeték 5836 kor. 18 fill., leiratott 683 kor 78 fill., összesen 10139 kor. 18 fill., utadó 1527 kor. 89 fill., leiratott 236 kor. 22 fill., összesen 1764 kor. 11 fill., átírási díj 1466 kor. 24 fill., iparkamarai díj 131 kor. 75 fill., idegen közdó 8256 kor. 13 fill., leiratott 8828 kor. 48 fill., összesen 17084 kor. 12 fill., szárazér szabályozási költség 234 kor 12 fill., csatornázási költség 4245 kor. 24 fill.

A házi pénztár bevétele volt 180471 kor. 16 fill., kiadása 170731 kor. 02 fill., marad- ványa 9740 kor. 14 fill. Az utépitési alap be- vétele volt 28421 kor. 52 fill., kiadása volt 4648 kor. 28 fill., maradványa 23774 kor. 25 fill. A különféle alap bevétele volt 83580 kor. 36 fill., kiadása volt 139162 kor. 59 fill. Köve- zetvám befolyt 4506 kor. 36 fill. Helypénz 4706 kor. 36 fill. Partvám 347 kor. 50 fill., összesen 9660 kor. 02 fill. Kiadás volt 1756 kor. 24 fill., maradt tiszta jövedelem 7903 kor. 78 fill.

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 61 drb. folyadék mérték, 631 drb. hordó, 1 drb. száraz tárgy mérő, 14 drb. mérleg, 4 drb. suly. Hitelesítési díj befolyt 471 kor. 24 fill. Az állategészségügy kielégítő volt. A fertőző betegségek közül észleltetett ugyan egy udvar- ban egy állaton a lépfene, a betegség azonban nagyobb arányokat nem öltött.

TANÜGY.

(—) **A Kölcsey-Egyesület az iskoláknak.** Az aradi Kölcsey-Egyesület ez évben 400 koronát ajánlott fel a magyar népoktatási célok támo- gatására az aradmegyei iskoláknak. Ezen ösz- szegyet *Varjassy* Árpád kir. tanácsos tanfel- ügyelő a következőképp osztotta fel: a *mikala- kai* községi iskolának 160 korona, a *siklói* köz- ségi iskolának 100 korona, az *ágyai* ev. ref. iskolának 30 korona, *Rezner* Mária uj-szent- annai óvónőnek 50 korona és a *dumbrovicai* magyar iskolának 40 korona. A megye köz- igazgatási bizottsága *Urbán* Iván főispán javas- latára mai ülésén a Kölcsey-Egyesületnek kö- szönetet szavazott a nemzeti ügy fejlesztésére szánt adományáért.

(—) **Megjutalmazott tanítók.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *Gavra*-féle alapit- vány ez évi kamalait *Hesz* Jenő *lőkősházai* köz- ségi tanítónak adományozta, az ifjusági dalár- dák letesítése körül érdemeket szerzett tanítók megjutalmazására szánt 200 koronával pedig *Bódi* József *világosi* igazgató-tanítót és *Török* *Endre* *tauci* állami tanítót jutalmazta meg.

(—) **Felfüggesztett tanítók.** A múlt iskola- év befejeztével tartott évről vizsgálatok ered- ményéről a megye közigazgatási bizottságának mai ülésén terjesztette elő jelentését *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő. A jelentés alapján a bizottság *három aradmegyei tanítót felfüggesztett állásától.* A tanfelügyelő jelentése szerint a nagy-péli iskolában olyan botrányos állapotokat talált nemcsak az évről vizsgán, hanem a tanév alatt is, hogy a tanító megbünteté- sét csak azért hagyta függőben, mert az kijelen- tette, hogy a tanév végével állásáról leköszön. Akkor a tanfelügyelő tudomására hozta a mi- niszternek *Nagy* Károly tanítónak ezen kijelen- tését, de mert utóbb *Nagy* Károly kijelentette, hogy állásáról még sem akar lemondani *állásától ma felfüggesztették,* elrendelvé egyúttal ellene a *fegyelmi vizsgálatot.* Hasonlóképp jártak el a *szederhádi* iskola tanítójával is, kinek egész is- kolai anyakönyv-vezetése abban állt, hogy egy régi zsiros „Einkwartierungs-protokoll“-ba ve- zette be a tanulók neveit. — Legfurább álla- potokat találtak az *uj-szent-annai* községi ele- mi iskolának abban az osztályában, melynek tanítója *Kavaseh* Rajmund volt. Ott a növendé- kek *53 százaléka olvasni, 65 százaléka pedig írni nem tudott.* A közigazgatási bizottság *Kavaseh* ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, *öt állá- sától felfüggesztette.*

TÖRVENYKEZÉS.

Elítelt csodadoktorok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 8.

Goolam Kader angol-indiai Adunkur köz- ségi illetőségű csodadoktor váltig hirdette az ujságokban, hogy ő meg segédje *Knöpfel- macher* Gyula dr. minden vak embernek visz- szavarázsolják a szemvilágát. Gyógyító intéze- tük Budapest a Mérleg-utcában volt. Névtelen följelentésre az ötödik kerületi előljá- róság, mint elsőfoku közegészségügyi hatóság megin- ditotta ellenük az eljárást s miután a vizsgála- tot befejezte, *Raisz* Rezső dr. ötödik kerületi előljáró ma hozta meg ellenük az ítéletet. Az ítélet szerint *Goolam* Kader, Angol-India, Adun- kur községi születésű 41 éves római katolikus vallású budapesti lakos, állítólag szemorvos, *vétkes először is az orvosi gyakorlatnak jogosu- latlan üzése által* elkövetett, az 1876. évi XIV. t.-cikk 52-ik szakaszába ütköző *kihágásban* és ezért az idézett törvény 7-ik szakasza alapján az 1892. évi XXIII. t.-c. 3. szakaszában megje- lölt célra fordítandó *400 korona pénzbírsággal büntetettik.* Behajthatatlanság esetében pedig 40 napi elzárásra. Vétkes továbbá a gyógyszerek- nek külföldről szabályszerű engedelem nélkül való behozatala által elkövetett és vétkes az óvó és gyógyító szereknek szabályszerű enge- delem nélkül való tartása és keresetképpen való alkalmazása által elkövetett kihágásban. Ezért a két rendbeli *kihágásért összesen négy napi elzárásra* és a bírságpenzek országos alapja javára fordítandó *100—100 korona, összesen 200 korona pénzbírságra ítéltetik.* A pénzbírság behajthatatlanság esetére tiz-tiz napi elzárásra változtatandó. A jelen ítélet ellen netán való

felebbezésnek, tiltó rendelkezését illetőleg ha- lasztó hatása nincsen és csak birtokon kívül való felebbezésnek van helye. A gyógyszerek, a melyeket az orvos lakásán találtak, az ítélet jogerőre emelkedése után megsemmisítendők.

Knöpfelmacher József dr. trencsényi illető- ségű 35 éves gyakorló orvost pedig az ítélet szintén vétkesnek mondja ki: *a jogosulatlan orvosi gyakorlat üzésének szándékos előmozdítása által elkövetett kihágásban és ezért mint a kihá- gás reszesére 200 korona pénzbírságot róttak ki.* Behajthatatlanság esetén 20 napra elzárandó. Vétkes továbbá *Knöpfelmacher* a gyógyszerek- nek külföldről szabályszerű engedelem nélkül való behozatala által elkövetett és vétkes az óvó és gyógyító szereknek szabályszerű enge- delem nélkül való tartása és keresetképpen való alkalmazása által elkövetett kihágásban is — *Ezért két-két napi elzárásra és 100—100 korona,* összesen 200 korona *pénzbírságra* ítélték.

Az indiai szemorvos ügyével a budapesti rendőrség is foglalkozik. Az V. kerületi kapi- tány, mint idegen honos ellen indította meg az eljárást. — Az ügyet *Naszády* fogalmazó vezeti.

IDEGENEK ARADON.

— Július 8. —

Fehér Kereszt szálloda. Krausz József utazó Bécs. — Ifj. Ormó Béla magánzó Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Weige Henrik utazó Budapest. — Hartman Lajos utazó Budapest. — Schwartz Gusztáv utazó Bécs. — Revurty Ta- más utazó Szeged. — Carpersen Döme gyáros Ber- lin. — Nemes Nándor utazó Budapest. — Zinner Bernát utazó Bécs. — Kapp Árpád utazó Budapest. — Freund Mór utazó Budapest. — Sternfeld Imre utazó Bécs. — Sparer József utazó Bécs. — Dr. Gyarmathy Ernő körjegyző Borosjenő.

Nádor szálloda. Weisz Armin dr. járási orvos Halmagy. — Fraid Mózes kereskedő B.-Csaba. — Veisz Mór kereskedő B.-Csaba. — Radnai György színész. — Zeldbéli Miklós kereskedő Temesvár. — Dragala János földbirtokos Szászváros. — Cárán Zoltán önkéntes Seprős. — Cárán János önkéntes Seprős. — Nagy Izidor magánzó Budapest. — Mi- lanka Sándor tanár Temesvár. — Srazmár József birtokos Battonya. — Szabó Demeter mészáros Kis- jenő. — Konok András kereskedő Pécska. — Haum János gazdalkodó Battonya. — Krausz Anna ma- gánzó Nagyvárad.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— **Bécsi marhavásár.** (Telefon-jelentés.) Fel- hajtottak 5801 darabot. Ebből 3994 magyar, 951 galíciai és 856 német. Továbbá 1333 aprójó- szág. Fizettek magyar ökorért 48—70, galíciai- ért 50—73, németért 52—7J koronát mmázsán- ként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 8. —

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 80 — 82 fillérig. Közép páronként 240—260 kilo- gramm sulyban 78 — 80 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80 — 82 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 8.

Magyar aranyáradék 40/0	118.—
Magyar koronaráradék 40/0	92.90
Magyar arany 41/30/0	120.25
Magyar ezüst 41/30/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.20
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.50
Osztrák papírjáradék	98.75
Osztrák járadék ezüst	98.75
Osztrák járadék arany	117.60
Koronaráradék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrésztvény	1640.—
Magyar hitelbank részvény	637.—
Osztrák hitelbank részvény	634.50
Osztrák-magyar államvasut	635.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Német birodalmi márká	117.40
London	239.55
Páris	95.07

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 8.

Déltőzsde. A buzakinál mérsékelt, vételkedv mérsékelt. Bágyadt iránzat mellett 10.000 métermázsa került forgalomba, változatlan árákon. Egyéb gabonafélék nyugodtak és változatlanok. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.05— 8.06
Rozs októberre	6.81— 6.82
Zab októberre	6.26— 6.27
Tengeri júliusra	5.22— 5.23
Tengeri augusztusra	5.31— 5.33
Tengeri 1902. májusra	4.95— 4.96
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.05— 8.06
Rozs októberre	6.58— 6.59
Zab októberre	6.20— 6.21
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1902. májusra	5.02— 5.03
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	638.75
Magyar hitelrészvény	641.25
Leszámitolóbank részvény	436.—
Rima-Murányi vasmű részvény	452.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	638.75
Közúti vasut	579.—
Városi villamos vasut részvény	287.—

S z e s z ü z l e t.

— Július 8. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12:30—13.— korona mmásánként.

NAPIREND.

Július 9. Kedd. Róm. kath. naptár: Anatólia. — Protestáns naptár: Anatólia. — Görög-keleti naptár (június 26.): Dávid remete. — A nap kél 3 óra 57 perckor, nyugszik 7 óra 39 perckor. — A hold kél 11 óra 19 perckor, nyugszik délután.

Időjárás. Légnymomás reggel 7 órakor 763.5 milliméter, délután 2 órakor 761.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $9^{\circ} + 17.7$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 26.1$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor EN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg, zivatarok.

Szabadságsarol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Július 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Körjegyzőválasztás Almáson.

Július 21. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára.

Július 23. Körorvosválasztás Szemlakon.

C S A R N O K.

Borsi Bálintné temetése.

Irtá: *Móra István.*

(Folytatás.)

Láttatra javabeli, magabiró asszonynak tett szett még Patak Róza, csak ő érzette, hogy a lábai rogyadoznak, a szive tája meg-megszorul. Azért iratkozott be loppal a halotti társulatba. Azért zsebelte ki Bálint bácsit, ha azon erőt vett a jó piac. Ennek a kussadozásnak, ennek a belső szorongatásnak úgy se lesz jó vége . . . Kapjon ez az Istenteremtette jó ember nyolcvan forintot: abbul a temetésre köll husz, a többin fordítsa magát valamerre.

Egyszer csakugyan odaért szegény asszony a roskadozással, hogy nem tudott többet fölkelni.

— Most leszünk már rosszul, hé, ha te ezt soká folytatod . . .

— Dehogy folytatom én ezt soká . . .

— Ki főz?

— Istenem, hát majd a másik házba valók

— Azoknak adjak én pénzt?

— Ne, majd Marika begyün, avval én megegyezek.

Borsi Bálint odaült az ágy szélére:

— Hallod-e, ha gondolod, hivatok ám doktort.

— Ne, majd ha mondom.

S annyira nem mondta az utolsó minutáig, hogy Borsi Bálint akkor szalajtotta az én öreg édes apámat a Borsiakhoz, Patakokhoz, doktorhoz, paphoz:

— De csak siessen akinek lelke van, mert itt mindjárt hiba lesz.

A pap volt a legfrissebb, elhozta a kenetet, aztán következett a doktor, rázta a kezét, hogy itt már neki nincs tennivalója . . .

Borsi Bálint most eszmélt vesztesége tudatára:

— Alássan megkérném a doktor urat, mégis, nézze hát meg, mibe pusztulhatott bele ilyen hirtelen!

— Jaj, édes barátom, azt én csak boncolásból tudnám megmondani . . .

— Nahát, Rozit pedig föl nem bontják.

— Kérem . . .

— Kártyáztam én nagynéha doktorokkal, tudom ha kettő nézné, mást szavalna mind a kettő . . . Rozim . . . Hé??

Legutoljára érkeztek a rangbeli rokonok, a Borsiak, a Patakok.

— No, Bálintunk, hát igaz?

— Majd megmondja Rozi ha kérdezitek. Már akkor a halóverejték is kiverte a halott vakszemét.

— Oszt pénzecske, temetésre való van-e?

— sürgettek a Patakok.

— Van a jó Istennek . . .

Az őszön negyedszer házasodott Borsi János, ki is azóta templomgazda lett és a négy gyereketlen asszony jussából nagy ur ám, az kezdett okoskodni:

— Na, csak az Isten nevit nem köll hajgálni, bátya!

Azalatt az asszonyok megforgatták, megemelgették a halottat, hát a vánkosa közül kifordult a társulati könyv.

Az urrá lett János vette át:

— Izz ilyenformán Rozi ángyi el lesz látva . . .

Bálint bácsi megdörzsölte a szemét;

— Nene . . . Hisz el hát . . . Ez duggatta hát az utolsó órájáig . . .

Borsi János a zsebibe tette a könyvet.

— Majd én kiviszem a pénzt, majd én intézkedek mindenről . . .

Bálint bácsi nyöszörgött alássan:

— Hallod-e, Jánosunk, csak aztán mindent a legegyszerűbben . . . Jussom is, maradjon is.

Patak Pál, szinte keresztcsináltató ember, rámondta:

— Majd tudja azt János. Megbeszéli az adminisztrátorral is. Engedjen a stólából, csak a dísz megadja . . .

És szegény asszonynak, ki ott feküdt volt sárgán, nem volt egyéb disze, csak a nagy sárgasága. Meg az a rossz ember, mikor mindenki elment: könnyet sirt meg nem öszült hajára:

— Rozim . . . No . . . Rozim . . . Hát igazán?

III.

AZ atyfiak a kápolnatemplom kerítése sarkán összesugtak, bugtak.

— Nagy ruhában, ugy-e, nagy ruhában?

— Hát . . .

— De egy pap? Csupán csak egy pap?

— Három nem futja . . .

— De kettő. Hozzatok legalább két papot.

Se Borsit, se Patakot még nem kért ki egy . . .

— Hát koporsótétele lesz-e?

— Az is volt minden ivadékunknak . . .

— Majd megcsinálom a számadást, csak elsőbb felveszem a pénzt. Isten maradjon velünk addig is . . .

S fölvette templombajáró Borsi János a nyolcvan forintot, vett is belőle ércforma koporsót, minden hozzávalóval, szövétneket a szövétnekeseknek, kendőket a lobogóhordozóknak, a keresztvivőnek, gyertyákat a két papnak, a két fél kántornak s még azt is megtette, hogy a temetőben külön helyet eszközölt ki a soros szegényekénél.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinóról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinó délután 2.04	Radnáról délután 2.38
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.58

Színház Uj-Aradon,

a Martini-féle söresarnokban.

Bérlet.

4. szám.

Kedden, 1901. évi július hó 9-én

A harang.

Eredeti színmű 3 felvonásban. Irtá: Kazalicky Antal.

SZEMÉLYEK:

Hernády . . . Várady J.	Ludmilla . . . Várady M.
Zsiga, Ila . . . Nagy Lajos.	Berényi Andor Vetési D.
Mariska . . . Gáspár M.	Berényi József Erdélyi R.
Ilon Ferenciné E.	Bódi, munkás Gáspár Jenő.
Retteg Ifj. Gáspár J.	Cecília, neje. Rózsáné K.
Retteg Jani . Gáspár K.	Fodrásznő . . . Illésházi M.

Kezdeté 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott erkölcsi kötelességemnek ismerem, hogy mindazoknak, kik felejtethetlen drága nőm elhunytá alkal-mával a megpróbáltatás legnehezebb napjaiban szives részvétükkel úgy személyesen, mint levélileg mély fájdalom enyhítését elősegítették s a pótolhatatlan végtisztessége megadásánál rokonszenvüknek szives megjelenésükkel is kifejezést adtak s a megboldogult ravatalára koszorukat helyeztek, hogy ez uton is hálás mély köszönetemet nyilvánítsam, kérve az egek Urát, hogy kimélje meg minden egyes jóakarómat ily borzasztó csapástól.

Arad, 1901. július 9.

Nagy Sándor.

Az Aradi Közlöny
nyomdájában
néhány jóerkölcsű fiu
tanulóul
heti fizetés mellett felvétetik.

iv. üzletvezetőség Debreczen.

1. II. szám.

ati hirdetmény.

gy. kir. államvasutak
za-csapi vonalán levő
és Kisvárdai vizállomáso-
idő egy-egy elsőrendű II.
j vizállomási épület épí-
tikáinak végrehajtására
nyilvános pályázatot hir-
lyre a kellőleg kiállított
egzett ajánlatok legkés-
évi július hó 23 ik napja
áig a m. kir. államvas-
uzletvezetőségének
nál benyújtandók.

érkező ajánlatokat nem
gyelemben venni.

ületek terveit, a szerződési
is a feltétfüzetek a m.
vasutak debreczeni üz-
ségének pályafentartási és
osztályában, valamint az
székelő osztálymérnökségi
a hivatalos órák alatt meg-
lyk és ugyanott az aján-
g és az ajánlati költség-
díj nélkül megszerez-

ánlatok borítékai a kö-
felirattal látandók el:
lat a Demecser és Kis-
omásokon építendő vizál-
pületek munkáira.

pénz fejében legkésőbb
szeptember hó 22-én dél-
óraig 800, azaz Nyolcz-
ona teendő le készpénz-
y állami letétekre alkal-
kpapírokban a debreczeni
étőség gyűjtőpénztáránál.
szpénzben befizetett bá-
után kamat nem követel-

rtékpapírok a budapesti,
bécsi tőzsdén jegyzett
api árfolyam szerint, de a
ret meg nem haladó ér-
fogadtatnak el. Az üzletve-
en tartja magának az aján-
rőzt a szabad választás

eczen, 1901. július hó.

Az üzletvezetőség.

(Nyomtatás nem díjaztatik.)

901. kh. sz.

rdetmény.

kir. belügyminiszter ur ő
ltósága 38772—VI. b. számú
te szerint a Brem C. bécsi-
oadi sashoz czimzett gyógy-
a „Marienbadi tabletták“
itt oly összetett gyógyszer
galomba, mely Extr., Al-
s Podophylint tartalmaz. A
és Albrecht lipcei cég pe-
cidonor Viktory Animator“
le név alatt mindenféle be-
ek ellen csodahatással bírók-
rdetett készüléket hoz for-
na, melyek gyógyhatás te-
iben teljesen értéktelenek s
a közönség megtéveszté-
zolgálnak.

szóban lévő gyógyszer külön-
sg és készülékek forgalomba
lát belügyminiszter ur ő
ltósága előbbi számú ma-
adeletével eltiltván, ezen kö-
ayt azzal teszem közhírré,
a ki ezen szerekeket árulja,
osztogatja, az 1879. évi XL.
92. §-a 2. pontja értelmében
oronáig terjedő pénzbírság-
og sujtatni.

ad, 1901. június hó 4-én.

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arcotlis-
tátlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen fel-
szívódik minek következtében az arcznak szép ifju bájta köl-
csönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya créme hatását nagyban emeli az ugyanazon szerek-
ből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-créme szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arc, nyak, kark és ke-
zeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsza színében tündöklő varázsos színt
kölesönös. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló,
jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsza és créme színben. Készítményeim
a párisi és londoni hygienikus kiállításon, aranyérmekkel és
diszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálalratokkal elismerve!
Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben
és VOITEK és WEISZ uraknál.

M. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

19484—1901. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

Vöröstorony állomáson át a
nemzetközi forgalom előrelátható-
lag f. é. augusztus hó 1-én meg-
nyitandó lévén, a magyar királyi
államvasutak Vöröstorony állomá-
sán levő pályavendéglo bérletére
ezennel zárt ajánlatu pályázat hir-
dettetik.

A bérlet 1901. évi augusztus
hó 1-vel kezdődik és tart ezen idő-
ponttól számított 3 éven át, vagyis
1904. évi július hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir.
államvasutak aradi üzletvezetősé-
gének I. osztályában a rendes hi-
vatalos órákban megtekinthetők,
vagy kívánatra postán megküldet-
nek, miért is ajánlattevőkről felté-
teleztetik, hogy azokat ismerik és
egész terjedelmükben kötelezőknek
elfogadják.

Az egy koronás bélyeggel el-
látott és „Ajánlat a vöröstoronyi
pályavendéglo bérletére“ feliratu
borítékba zárt ajánlatok lepecsét-
elve 1901. évi július hó 20-án déli
12 óráig alulírott üzletvezetőség
általános (I) osztályánál nyujtan-
dók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz
Kettőszáz korona készpénzben, vagy
állami letétekre alkalmas értékpá-
pirokban legkésőbb f. évi július hó
19-én déli 12 óráig a m. kir. állam-
vasutak aradi üzletvezetősége gyűj-
tőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek
letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy
nem a kitűzött határidőre beérke-
zett ajánlatok nem vétetnek figye-
lembe.

Az ajánlatok közt a választás
szabadon, a bérösszegre való te-
kintet nélkül történik.

Aradon, 1901. évi július hó
8-án.

A m. kir. államvasutak

üzletvezetősége

M. kir. államv. budapest jobbpárti üzletv.

21858—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kőbányai lakóházainkban létesít-
endő vízvezeték és ezzel kapcsola-
tos munkák biztosítására ezennel
nyilvános versenytárgyalást hir-
dettük.

A teljesítendő munkák mennyi-
ségére vonatkozó bővebbi adatok,
valamint az ajánlati minta, a pályá-
zati feltételek, nemkülönben a zár-
levél tervezete az alulírott üzlet-
vezetőség pályafentartási és építé-
si osztályának hivatalos helyi-
ségében (külső kerepesi-ut, szem-
ben a keleti pályaudvarral) a hiva-
talis órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyeg-
zett ajánlatok legkésőbb f. é. ju-
lius hó 10-én déli 12 óráig a jobb-
párti üzletvezetőség titkárságánál
nyujtandók be következő felirat-
tal: „Ajánlat a kőbányai lakóházak-
ban létesítendő vízvezeték és ez-
zel kapcsolatos munkákra.“

Bánatpénz fejében legkésőbb
f. évi július hó 9-ig déli 12 óráig
200 korona, azaz Kettőszáz ko-
rona készpénzben vagy állami
letétekre alkalmas értékpapírokban
gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírosok a budapesti
illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb
jegyzett, 14 nappal nem régiebb
árfolyama szerint, de névértéket
meg nem haladó értékben fo-
gadtatnak el.

Posta útján beküldendő aján-
latok és bánatpénzek térítvény
mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló
letétjegy az ajánlathoz nem csa-
tolandó. Szóban forgó munkára
csakis magyar állampolgárok pá-
lyázhatnak. Az ajánlatok között a
szabad választási jogot magunknak
tartjuk fenn.

Budapest, 1901. június hóban.

A m. kir. államv. Bpest
jobbpárti üzletvezetősége

(Nyomtatás nem díjaztatik.)

8216—901. kh. sz.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával az ide
vonatkozólag fennálló törvényeink
és szabályrendeleteink alapján a
lakosság érkekeinek megóvása cél-
jából szükségesnek látom a követ-
kezőket közhírré tenni:

Annak, ki nem cselédminőség-
ben gazdasági munka teljesíté-
sére szerződik, igazolvánnyal kell
birnia.

E nélküli felfogadásuk tilos.

Aratást, hordást, nyomtatást,
cséplést s általában bármely gaz-
dasági munkát nem cseléd minő-
ségben szerződésileg elvállalni szán-
dekozó munkásokkal a munka szer-
ződés mindig írásban, a munkások
többségének lakhelyén, illetékes
közszégi előljáróság (Aradon Lócs
Rezső aljegyző, avagy helyettese
Vannay Gyula aljegyző) előtt köt-
tetendő.

Szénát vagy gabona szemüeket
a földekről éjjel csupán a közeli
tanyákra szabad hordani.

Dinynye vagy kukoriczaföldek
őrzése céljából készült kunyhók
közleében iábas jöszágot vagy ma-
jorságot tartani nem szabad.

Éró vagy learatott gabona kö-
zleében tüzet rakni tilos.

Szalmás gabonának nyomtatás
végett a város területére való be-
hordása meg nem engedtetik.

A szérüs helyeken összehordott
gabonaneműek akként helyezendők
el, hogy az asztag végek között
legalább hat méter, míg a sorok
között legalább tíz méter üres hely
legyen.

A cséplőgép tulajdonos a gép
működése színhelyén tűzbiztonság
okaért egy fecskendőt, továbbá a
munkások testi épségének meg-
óvása érdekébenél vér elállító szere-
ket, u. mint tannint, csersavas
foszforsavas vasoldattal telített vat-
tát vagy tépést és jodoform ga-
zett nyomfoltokat, sebkötéseket és
mézga polyát (gummi polya) foly-
tonosan kéznél tartani, a gép kö-
rül foglalkozó munkások szük és
testhez simuló ruházatáról és ar-
ról gondoskodni köteles, hogy se-
besülés esetén sérült az első or-
vosi segélyt minél hamarabb meg-
kapja. A cséplésnél, valamint az
asztagok között dohányozni tilos.

A cséplőgépeket csak képesít-
ett gépészek és fűtők kezelhetik.
kiknek tiltva van szolgálatuk köz-
ben szeszes italok élvezése, továbbá
a gépfelügyelő személyes felelő-
séggel tartozik, hogy a gép körül
ittas emberek alkalmazást ne nyer-
jenek.

Fahidon 4000 kg. elegysulyt
meghaladó mozdonyok csak akkor
szállíthatók, ha erről 48 órával
előbb a városi mérnöki hivatalnál
jelentés tétellett.

Erzsébet, Sága és Gáj külvá-
rosokban, vagy Poltura városrés-
ben a takarmány boglyában, vagy
kazalban csak akkor tartható, ha
a boglya vagy kazal és az ezt kör-
nyező épületek közt legkevesebb
tíz méter üres tér marad, több
boglya vagy kazal pedig csak ak-
kor helyezhető el, ha azok között
még öt méter üres tér marad.

Aradon, 1901. évi június hó 14.

Sarlot,
főkapitány.

4452—1901. khsz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának 11951/XI. számú körrendelete szerint a pojatzi F. L. és társa Deutschlandsbergi gyufagyáros cég gyufáit a valóságnak megnevezve „Magyar Korona Gyufa” felirattal ellátott dobozokban hozza forgalomba.

Erről a helybeli kereskedőket azzal értesitem, hogy amennyiben valaki ezen gyufát a valóságnak megnevezve hozza forgalomba, az illető ellen az 1884. évi XVII. t. czikk 157. §-ának a) pontja alapján a megtorló iparkihágási eljárás folyamatba tétetni és 400 koronáig büntetetteti fog.

Arad, 1901. június hó 16-án.

Sarlót,
főkapitány.

7825—1901.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. cz. 3. §-a alapján kereskedelmi miniszter őnméltósága a következőket rendelte el:

„Robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása vásárnapokon, valamint Szent-István napján, egész napon át végezhető.”

„A kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása vásárnapokon déli 12 óráig végezhető.”

Jelen rendelet a kihirdetés napján életbe lép.

Arad, 1901. június hó 10-én.

Sarlót,
főkapitány.

Magyar Kir. államvasutak igazgatóság.

28902—1901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheraru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	f. é. július hó
Bpest. ny.	18-án
Nagyvárad	18-án
Pozsony	22-én
B.-Csaba	22-én
Szeged	23-án
Kassa	23-án
Szabadka	23-án
Kolozsvár	24-én
Pécs	24-én
Debreczen	24-én
Bpest dpart	25-én
Veszprém	25-én
Arad	25-én
Kecskemét	29-én
Győr	29-én
Zágráb	29-én
Miskolcz g. p. u.	30-án
Eszék	30-án
Ujvidék	30-án
Bpest-Józsefváros	31-én
Szatmár-Németi	31-én

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

„Balf kénes iszapfürdő”

Sopron mellett,

a hasonló nevű vasuti állomás közvetlen tözsomszédságában.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonduz levegő.

Javalva van: izom és ízületi csúsz. csúszos hűdések, kőszvényes ízületi lob, idült izmájdányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csúsznál használatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénesvízfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhízás ellen. **Szénsavas pezsgőfürdők** szív- és idegbajok ellen, dr. Reitter-féle **forróleg készülékek.** **Hidegvízgyógyintézet.** Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

Ivó kurául a kénes savanyuvízforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású **lithiumos savanyuvízforrás** lesz használva, mely utóbbi savanyuvíz 25 üvegeje (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága,** vagy a tulajdonos **Med. dr. Wosinski István.** Posta, vasuti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kenczeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymazakat s minden e szakmába vágó cikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálást

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. l kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

8665—1901. khsz.

Hirdetmény.

A magyar szalmaanyag r. társaság az Aradon, Alsó-Marospart-sor 3. sz. a. üzembelen levő gyártelepét egy szivattyúház és műhely felállítását által kibővíteni óhajtván, az 1884. XII. t. cz. 27. §-a értelmében a telep helyszin tárgyalására határidőül 1901. évi július hó 11. d. u. 5 órája a helyszinre ki-tüzetik, mikorra az érdekeltek az után is meghívotnak azon észre-vétellel, hogy a helyszin és terv rajza, valamint az üzemb módjának leírása a kapitányi hivatal ipar-ügyi osztálynál f. évi július hó 11-ig mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthető s a netani ész-revételek irásban ugyanott, élő szóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtekinthetők, mivel amennyiben ilyenek nem emeltet-nének s ha köztekintetek gátló-lag fel nem merülendnek, a telep-engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1901. június hó 25-én.

Sarlót,
főkapitány.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága

99574—28100. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, ha a vasuti kocsikban és az állom helyiségekben elhagyott tárgy u. m. bőröndök, táskák, kalap ruha- és fehérneműek, botok, n ernyők és esernyők stb. az al felsorolt állomásokon árverés all mával azonnali készpénz fize mellett el fognak adatni:

állomáson	f. évi július hó
Debreczen	12-én d. e. 9
Szeged	18-án d. e. 9
Arad	30-án d. e. 9

Budapest, 1901. július hóban

Az igazgatóság

KOCH DÁNIE

kerékpár és varrógépraktár, villanyos cer berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 4

Nagy javító-műhely

Mindennemű

kerékpárok és varrógép

kedvező fizetési feltételek meli kaphatók.

M. kir. államvasutak üzletv. Szeged

21237—1901. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasu szegedi üzletvezetősége nyilván ajánlati tárgyalást hirdet a ru felvételi épület és áruaktár ki vitése és a kibővítéssel kapcs tolatalkatási munkáinak vég hajtására.

A tervek, a költségvetés, e ségárjegyzék, szerződési terve ajánlati minta és pályázati felté lek, valamint a munkák végrel tásához kötött feltételek, Szeged a magyar királyi államvasu üzletvezetőségének pályafentar és építési osztályában és a mi viczai osztálymérnökségnél m tekinthetők.

Ajánlatok legkésőbb 1901. július hó 18-án déli 12 óráig ny tandók be a szegedi üzletvez ség titkárságánál.

Az ajánlatokat egy koronás, ajánlat mellékleteit 30 filléres lyeggel ellátva, lepecsételve a vetkező felirattal nyujtandók „Ajánlat a rumai felvételi épí és raktár kibővítésére.”

Csak az összes munkákra ajánlatok fognak figyelembe tetni.

Az ajánlat benyújtását m előző napon, 1901. évi július 17-én déli 12 óráig, 650 kor., a hatszázötven korona teendő le n bánatpénz a magyar kir. áll. vasutak szegedi üzletvezetősé nek gyűjtőpénztáránál készpénzt vagy állami letétekre alkali értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétj az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapirok a budape illetőleg bécsi tőzsdén legut jegyzett, 14 napnál nem rég utolsó napi árfolyam szerint s mittatnak, de soha névértéken fe Csak idejében beérkezett ir beli ajánlatok szolgálhatnak a t gyalás alapjául.

Posta útján beérkezett ajánlat és bánatpénzek tértívenyn adandók fel.

Szeged, 1901. június hóban.

Az üzletvezetőség.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szüntet szepőt, májfoltot, pattanást, bőrrákát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájosa arczszinét kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyemnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállatok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

Aradi nyemdarészvénytársaság környvnyomdája.